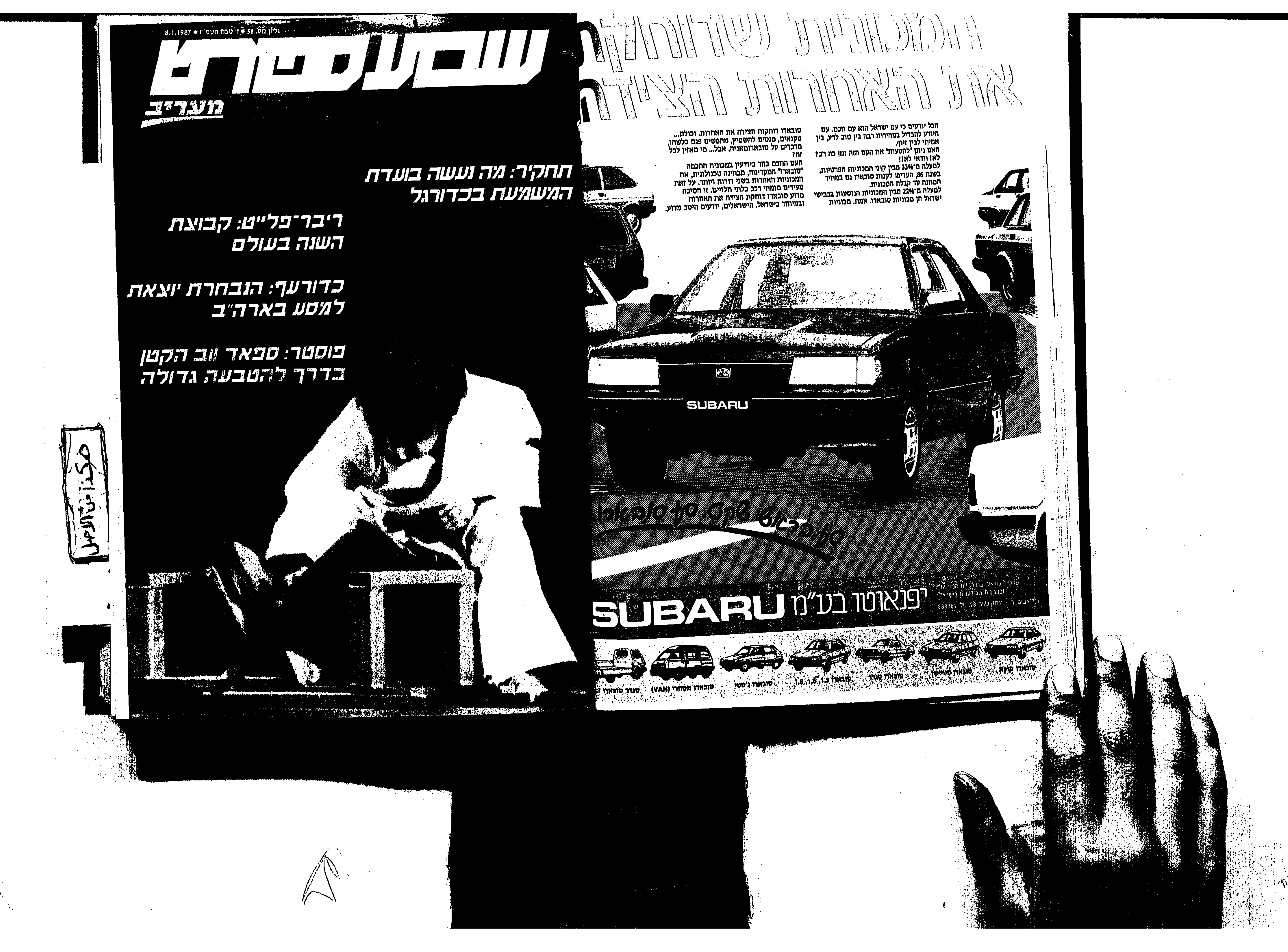
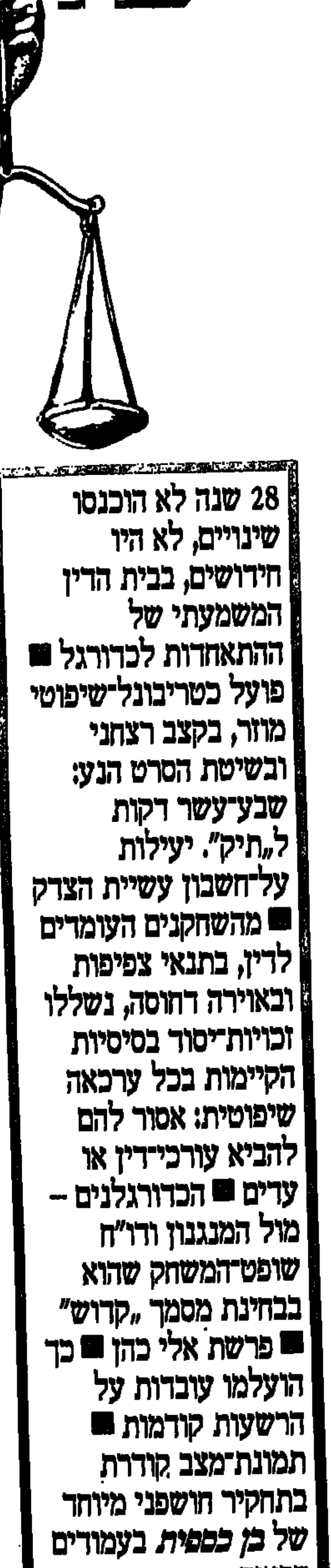
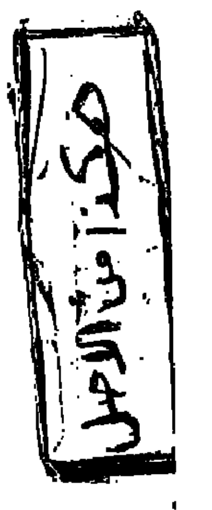

8.1.1987 • ו' טבת תשמ"ז • גליון מס. 58
שבוע ספורט
מעריב
תחקיר: מה נעשה בועדת המשמעת בכדורגל
ריבר־פלייט: קבוצת השנה בעולם
כדורעף: הנבחרת יוצאת למסע בארה"ב
פוסטר: ספאד ווב הקטן בדרך להטבעה גדולה
הכל יודעים כי עם ישראל הוא עם חכם. עם היודע להבדיל במהירות רבה בין טוב לרע, בין אמיתי לבין זיוף.
האם ניתן "להטעות" את העם הזה זמן כה רב? לא! וודאי לא!!
למעלה מ־33% מבין קוני המכוניות הפרטיות, בשנת 86, העדיפו לקנות סובארו גם במחיר המתנה עד קבלת המכונית.
למעלה מ־22% מבין המכוניות הנוסעות בכבישי ישראל הן מכוניות סובארו. אמת. מכוניות
סובארו דוחקות הצידה את האחרות. וכולם... מקנאים, מנסים להשמיץ, מחפשים פגם כלשהו, מדברים על סובארומאניה. אבל... מי מאזין לכל זה?
העם החכם בחר ביודעין במכונית החכמה "סובארו" המקדימה, מבחינה טכנולוגית, את המכוניות האחרות בשני דורות ויותר. על זאת מעידים מומחי רכב בלתי תלויים. זו הסיבה מדוע סובארו דוחקת הצידה את האחרות ובמיוחד בישראל. הישראלים, יודעים היטב מדוע.
SUBARU
סע בראש שקט. סע סובארו!
SUBARU יפאוטו בע"מ

פסק בצדק

28 שנה לא הוכנסו שינויים, לא היו חידושים, בבית הדין המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל ■ פועל כטריבונל־שיפוטי מוזר, בקצב רצחני ובשיטת הסרט הנע: שבע־עשר דקות ל„תיק". יעילות על־חשבון עשיית הצדק ■ מהשחקנים העומדים לדין, בתנאי צפיפות ובאוירה דחוסה, נשללו זכויות־יסוד בסיסיות הקיימות בכל ערכאה שיפוטית: אסור להם להביא עורכי־דין או עדים ■ הכדורגלנים – מול המנגנון ודו"ח שופט־המשחק שהוא בבחינת מסמך „קדוש" ■ פרשת אלי כהן ■ כך הועלמו עובדות על הרשעות קודמות ■ תמונת־מצב קודרת בתחקיר חושפני מיוחד של *בן כספית* בעמודים הבאים

שבוע ספורט

מודעות: גילה שניידר, חיליק עמיר טל': (03)439442

עורך: אלכס דורון
עריכה: טובי פולק
עריכה גרפית: שפי דגן
צלם: עדי אבישי
עורך מדור הספורט: אבי בטלהיים

בשער

תצלום חשנה של ההונגרי פרנץ נמט, מתוך לוח השנה החדש של „אדידס". באדיבות „מגן וספורט בע"מ".

מה בגליון

סדק בצדק

בן כספית

יום רביעי, שש בערב, בקומה הרביעית בבניין משרדים מיושן במרכז תל־אביב. חדר המדרגות והמסדרונות „מפוצצים". כמה עשרות אנשים מתגודדים שם, דוחקים זה בזה. האווירה מתוחה. קבוצות־קבוצות הם משוחחים ביניהם, ממלאים כל חלל אפשרי במקום, יושבים על כל מדרגה פנויה. מדי כמה דקות נשמעת חריקת דלת חומה ואחדים מהנוכחים במסדרון, נקראים פנימה.

לא, זה לא אתר עסקים אפלים של השוק השחור, גם לא מועדון הימורים בלתי חוקי. זה בית הדין המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל.

מעבר לדלת החומה מצטיירת תמונה שונה מזו שמתגלה במסדרון: שלושה חדרי משרד מתפקדים כאולמות משפט. בכל אחד מהם יושב דיין חמור סבר. אורי וילנסקי, מזכיר בית הדין, מתרוצץ בעצבנות בין החדרים. מכניס פנימה את קהל הנאשמים, מניח כתבי אישום, מנתח, מייעץ, מתלוצץ.

ללא מחליפים

בית הדין המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל קיים במתכונתו הנוכחית כבר 28 שנה. הנהלת ההתאחדות בחרה את הדיינים – מיכה ויתקון וחיים אלחדיף. שניהם חורצים דין בכל אותן שנים ארוכות. אין להם מחליפים. לפני כשש שנים, ורק מחמת העומס הרב, צורף אל השניים דוד לב. כל השלושה הם עורכי־דין עצמאיים, מועסקים בשכר על ידי ההתאחדות לכדורגל. בעבר הם עברו בהתנדבות.

ועדת המשמעת, או כשמה העכשווי „בית הדין המשמעתי" מוכר כטריבונל שיפוטי עצמאי לחלוטין, מנותק מכל ערכאה שיפוטית אזרחית, ממלכתית מוכרת. הגוף הזה כול איפוא לעשות כרצונו ולתמרן כאוות נפשו כנפתולי תקנון ההתאחדות.

העובדה שדייני הטריבונל הזה הם שכירים מטעם הגוף התובע (ההתאחדות) מוזרה מאוד. סדר העדיפויות של ההתאחדות מוזר לא פחות. בית־הדין בנוי במתכונת המאפשרת יעילות מכסימאלית: בישיבה שבועית אחת, הנמשכת בין שעתיים לשלוש, נחרצים עשרות פסקי־דין. הכל בשיטת הסרט הנע. דיון ממוצע עורך בין שבע לעשר דקות. הבעייה שהיעילות מושגת על חשבון עשיית הצדק.

על מזבח היעילות

עו"ד ידין מכנס, מרבה לייצג שחקנים ואגודות: „ההתאחדות לכדורגל הקריבה את הצדק על מזבח היעילות. כל אזרח במדינה, בכל ערכאה, זכאי להגנת עורך־דין. רק בבית־הדין של ההתאחדות שללו מהשחקן זכות בסיסית זו. הוא גם לא יכול להביא עדים. צריך לזכור, שלא תמיד הדיון שם הוא עובדתי – בעטת או לא בעטת. לפעמים עוסק בית־הדין בשאלות משפטיות מובהקות ואז נאלץ השחקן לעמוד לבדו, חסר נסיון והבנה משפטית, מול תובע ההתאחדות המנוסה והמנגנון כולו.

„גם זכות הערעור כמעט שאיננה קיימת: ההתאחדות יכולה לערער על זיכוי או על קולת העונש. והשחקן? – הוא יכול לערער רק אם הוטל עליו עונש הרחקה לתקופה של יותר מ־12 חודש (!) וגם אז, הערעור הוא רק על אותה תקופה שמעבר ל־12 החודשים. תהליך השיפוט בהתאחדות לא עומד בשום מבחן ובשום השוואה אל בתי־דין משמעתיים אחרים. בטריבונל משמעתי של עובדי המדינה, למשל, דואגים שהצדק ייעשה וגם ייראה. יש זכות לעורך־דין, יש זכות ערעור ויש זכות להביא עדים. שחקן הכדורגל, שבמקרים רבים מפרנס משפחה, משולל כל זכות. הוא לא יכול אפילו לחקור את השופט".

ההתאחדות לכדורגל מפעילה מדי שבת מספר

דיין־משמעת דוד לב: „אנחנו כמו בית דין לתעבורה".

דיין־משמעת חיים אלחדיף: האינטימיות חוגגת. העתונאים מתערבים.

„נאשמי הכדור... על דלת בית הד... המשמעתי. הצ... הקבוצה שייכת... (צילום: עדי א...)

עצום של שופטים כדי לנהל את המשחקים הרבים. רק חלקם, בליגות הבכירות, חשוף לביקורת ולהתעניינות ציבורית שוטפת. רובם המכריע – שופטי ליגות ב', ג', נוער, נערים וילדים – עושים עבודתם בצינעה, הרחק מהזרקורים. שחקן הכדורגל חשוף לחלוטין למה שיבחר אותו שופט לציין בדו"ח שלו. אין לו כל אפשרות לסתור זאת ולהוכיח את ההיפך, גם אם כל הכפר ראה.

רוב שופטי־הכדורגל עושים מלאכתם באמונה, אולם יש גם חריגים. תמיד יהיו. המוסד היחיד השופט את השופט זו ועדת המשמעת של איגוד השופטים. השפיטה שם נדירה, העונשים מגוחכים: בדרך כלל נזיפה או השעייה קצרה.

דאבל־פאס עם השופט

עיון בקטעי עתונות ופירסומים אחרים, בארכיונים, מגלה מספר רב של מקרים שבהם היו סתירות חמורות בדו"חות השיפוט. ברוב המקרים אין מה לעשות. במיעוטם, כשהסתירה היתה בולטת לעין, ממש זועקת, גזר בית־הדין על השחקן עונש קל יחסית.

הקוריוז הבא מוכיח את חוסר האונים הזה: לפני כחמש שנים נערך דרבי נוער בין מכבי לבית"ר נתניה. שלמה אדרי היה כבר אז חלוץ־כוכב בבית"ר. לקראת סיום המשחק, במצב של 0–0, פרץ אדרי לרחבה וניסה לבצע דאבל־פאס. מסירתו החטיאה, והגיעה ל...שופט. זה שכח, או התעלם לרגע מתפקידו המקורי במגרש, מסר חזרה לאדרי ו„העמידו" לבדו מול שער מכבי. אדרי כבש, בית"ר ניצחה. עדי ראיה למקרה מוכנים להישבע שהיה זה דאבל־פאס מתוכנן. אחרים מספרים בבטחון, שהשופט היה בית"רי ידוע. העובדות במקרה זה אינן משנות. נניח, רק נניח, שהשופט (פרש לפני ארבע שנים) כן מסר לאדרי בכוונה. האפשרות להוכיח זאת, בכלים הנוכחיים שמעמידה ההתאחדות, היא אפסית.

בהתאחדות מודעים למצב. יצרו אותו בכוונה.

אורי וילנסקי: „מה רוצים, שנתחיל להביא עדים, עורכי־דין, כל הבלאגן הזה? – נצטרך לפתוח פה בית־משפט".

וילנסקי אולי לא יודע, אבל בית־דין משמעתי, מה לעשות, הוא על־פי הגדרתו סוג של בית־משפט.

העתונאים התערבו

הבעיות התקנוניות, אם כך, הן חמורות ביותר. אולם בזה הסיפור רק מתחיל. במערכת השפיטה של ההתאחדות לכדורגל יש גם בעיות תיפקודיות קשות לא פחות. הנה דוגמא:

ב־8 באפריל 86' התקיים משחק בין מכבי חיפה להפועל ת"א בגביע המדינה. אלי כהן, קשר הפועל הורחק במהלך המשחק הזה. כהן התייצב לדיון המשמעתי לפני הדיין „הצעיר" דוד לב. השחקן שטח באוזני לב את בעיותיו, ציין כי התחתן זה מכבר וביקש הזדמנות לפתוח דף חדש. לב השתכנע, כך בכל אופן ניתן להסיק מגזר דינו – ארבע שבועות הרחקה בלבד. כשמדובר באלי כהן זה עונש מינימאלי.

בינתיים ישבו העיתונאים, כרגיל, אצל ויתקון. שם הם יושבים תמיד – אחד מכל עיתון (שלושת העיתונים היומיים), וצופים באקשן האמיתי. מדי כמה דקות נכנס וילנסקי ומניח לפניהם את פסקי־הדין של הדיינים האחרים. העיתונאים עיינו בסקרנות בפסק־דינו של כהן, שניתן דקות ספורות קודם לכן, ונדהמו. מיד הפנו לעניין את תשומת ליבו של ויתקון, זקן הדיינים. ויתקון הופתע גם הוא. „צריך לשנות את פסק הדין", היתה הדעה הכללית בחדר. דוד לב הוזעק. „איך יכול להיות שנתת לאלי כהן כזה עונש קל?" – שאל ויתקון. לב ניסה להסביר. שלא תיטעו – רוח הדברים היתה טובה, מבודחת משהו. בסך־הכל מדובר פה בגורלו של אלי כהן ולא בשלנו. בסופו של דבר, נאלצה „המשפחה השופטת" להשאיר את גזר הדין בעינו. הסיבה: כהן כבר ידע מהו עונשו. בדרך כלל הדיין קובע את החלטתו מיד לאחר הדיון, רושם אותה בכתב יד על גב הטופס המיועד לכך. הנאשם מקבל הודעה על גורלו רק למחרת.

הפעם נשאר כהן במקום והידיעה על עונשו „הודלפה" אליו מבעוד מועד. ובכך ניצל.

כהן עצמו מפחד להגיב: „גם כך אני מקבל שם עונש כפול, כבר בחדר המדרגות. לא רוצה לדבר ולהחמיר את מצבי".

כהן צודק. סגל בית־הדין, עם וילנסקי במיוחד, נהנים להזכיר את שמו של כהן והם עושים זאת לעתים תכופות.

חסר סבלנות, מותש

המסופר כאן, מדהים ככל שיהיה, איננו מקרה בודד. שנות השרות הארוכות, האווירה המשפחתית, כל אלו גרמו להליך השיפוטי בבית־הדין המשמעתי לאבד כיוון. הסיפור הזה מוכיח כי רק דוד לב, ה„ינוקא", ניתן עדיין לשיכנוע ולשיפוט אובייקטיבי לחלוטין. לב מאזין בקשב, נינוח, ידוע בפסקי־דינו הקלים, יחסית.

ויתקון לעומת זאת חסר סבלנות, מותש משהו, יכול לסיים לבדו כל משפט שאותו מתחיל הנאשם למלמל. וגם עושה זאת לפעמים. בדרך כלל, לאחר ששמע מעט – מבין הכל. קוטע את הדיון וחורץ דין. ברוב המקרים זה עובד, ונסיונו העצום של ויתקון מוכיח עצמו. ברוב המקרים.

לאורי וילנסקי חלק מרכזי בהפעלת המיכאניזם הזה של בית־הדין. הוא מי שמווסת את כתבי־האישום, מחליט לאיזה דיין להגיש מה, אפילו עוזר להם: כשיאמר „זה ותיק אצלנו", הכוונה לנאשם שעברו עשיר ויש להחמיר איתו. ואם ירצה להכביד עוד יותר – יראה לדיין בדיוק, בכתובים, את חומרת העבירה.

האינטימיות חוגגת, בשיתופם הפעיל של העיתונאים הקבועים. מתלוצצים עם הדיין, לפעמים גם מייעצים לו.

וילנסקי, ברוטציה עם פקיד ההתאחדות שמעון מגדל, הוא האיש שמגיש את דף ההרשעות הקודמות של כל נאשם, בחמש השנים האחרונות. לדף זה, בדומה למשפט רגיל, השפעה מכרעת על גזר־הדין.

במערכת שמוריה שמותיהם של שחקנים רבים, בליגה הלאומית והארצית, שהועמדו לדין כבעלי עבר נקי, בעוד שבמציאות, בדף ההרשעות הקודמות שלהם, לא היה שטח לבן לרפואה.

האם היו אלו טעויות? – מנהלים רבים של קבוצות כדורגל ידועים ביכולתם המדהימה להלץ את שחקניהם עם עונשים קלים במיוחד. כשרון טבעי?

העלמת דו"ח השיפוט

עד לאחרונה היתה שיטה נוספת לעיוות הדין: העלמת דו"ח השופט. זכורים מקרים שדו"ח השופט לא הגיע להתאחדות בזמן, והשחקן (בדרך כלל שחקן חשוב), זכה בשבת־משחק נוספת. יד נעלמה של מקורבי אותה קבוצה, היתה מעכבת את הדו"חות – אם על־ידי הוצאתם מתיבות הדואר, או בשיטות מקוריות אחרות.

שיטת ההרחקה האוטומאטית, שהונהגה העונה, דיללה מעט את הג'ונגל.

ככל שיורדים ליגות, כך עולה אי־הסדר. בהתאחדות מודעים לחוסר השליטה בליגות הנמוכות. שחקן חשוב מורחק והשופט מקבל כרטיס של שחקן ספסל, ששמו דומה.

וילנסקי: „יש קבוצות, בכל מיני כפרים ערביים, ששמות כל השחקנים שלהן זהים. אין אפשרות לשלוט על זה ולהעניש את האדם הנכון". טענה מוזרה, אם לא מגוחכת.

מדי שבת מתפוצצים משחקים, מורחקים שחקנים ונפגעים שופטים. בית־הדין המשמעתי מתכנס, שופט (את האדם הנכון או לא, מה זה חשוב), וחותם בחותמת גומי את האירוע. צדק לכל, ובזול.

ביקשנו תגובתו של עו"ד מיכה ויתקון. רצינו לשמוע מה הוא חושב. רצינו גם לשאול אם אין טעם לפגם בעובדה שיש לו כרטיס חופשי למשחקי כדורגל, ושגם ביד־אליהו אינו צריך לשלם בעד כרטיס כניסה.

מדביק תווית

ויתקון: „לא רוצה להגיב. בין כה וכה אתם כותבים מה שאתם רוצים".

„מעריב": „זו הכללה".

ויתקון: „נכון".

„מעריב": „נקווה שבבית־הדין אתה לא מדביק תוויות בכזה קצב".

ויתקון: „זו הבעייה שלך".

„מעריב": „זו דווקא בעייה של כולנו".

גם חיים אלחדיף סירב להגיב: „דיברתי מספיק. צלצל לדוד לב".

דוד לב: „אני דווקא חושב שאנחנו יכולים להתגאות בפסיקה המהירה והיעילה שלנו. זה כמו שפיטה של עבירות תנועה. השוטר מגיש דו"ח ובית המשפט מקבל אותו בדרך כלל. כך גם אנחנו מתייחסים לדו"ח של שופט המשחק. בית משפט לתעבורה יוצא מנקודת הנחה כי לשוטר התנועה אין שום אינטרס להתנכל לנהג. כך גם אני מתייחס לדו"ח השופט".

קביעה מוזרה, עו"ד לב. הכל יודעים כי לשופטי הכדורגל, יש לעתים מזומנות, אינטרס להחמיר בנוסחי הדיווח – כדי שהעונש ששחקן „יחטוף" בוועדת המשמעת יהיה חמור, מרשים – שיעשה כותרות באמצעי התקשורת.

לב גם התייחס בתגובתו לשכר „המגוחך", כהגדרתו, שמשלמת ההתאחדות לכדורגל לדיינים. את גובה השכר, סירב לפרט.

זו היתה הוכחה נוספת כיצד מתייחסים חורצי הדין בהתאחדות לכדורגל, לעניין זכותו של הציבור לדעת. ■

עו"ד ידין מכנס: „התהליך לא עומד בשום מבחן והשוואה עם בתי־דין אחרים"

דיין־משמעת מיכה ויתקון: קוטע דיון וחורץ דין. הנסיון עובד ברוב המקרים. (צילום: ראובן קסטרו).

עדיין לא מאוחר

נחמן דן *

מכבי ת"א כדורסל היא חלק בלתי נפרד ממני, מאז עליתי מארגנטינה ב־1977. תשע שנים וחצי של אופוריה, הפתעות, אכזבות ויותר מכל, אמצעי נוסף להיקלטות בישראל.

מצפיה ברוב משחקיה (ליגה, גביע, גביע אירופה) למדתי לא לוותר, להילחם עד הסוף, לקום תמיד מהקרשים, לא להתמוטט. לכן, כואב לי!

לכן, למרות שזה כאן נחשב כמעט מעשה אסור, החלטתי שזו זכותי וגם חובתי לומר להנהלת מכבי ת"א, מה חושבים אוהדיה האמיתיים.

אין ספק: מכבי רכשה לעצמה מעמד־על באירופה, בזכות ולא בחסד. היא תופעה, סיפור הצלחה. הגורמים לכך: ניהול יעיל, שחקנים מעולים ומאמן שלימדם להיות ווינרים. הדברים אינם באים מאוהד, המפנה גבו לקבוצה אחרי מפלה, אלא ממי שרוצה לעזור לה לצאת מהבוץ הנורא, בו היא שוקעת. שלוש שנים אנו עדים לכך, שלמרות שמגיעה לבית הגמר, מכבי איננה מהווה בו גורם מכריע במאבק על הכרטיס לגמר. להערכתי, הסיבה היחידה לכך הוא המאמן, צבי שרף. בעקיפין, גם ההנהלה אשמה. – אך עתה אין זמן לויכוחים, פשוט חייבים לעשות שינוי. שרף, מאמן צעיר, יתרום עוד רבות לכדורסל הישראלי, אך לדעתי הגיע למכבי מוקדם מדי ומעולם לא הצליח לעשות מסוללת כוכביו, קבוצה אמיתית.

כשנתמנה מאמן מכבי בעונת 83/84' מצא קבוצה מאורגנת, מנוסה, אך ללא שחקני חיזוק מתאימים (קרמר, ברייקובסקי). לכן לא נדרש לתת הצגות בגביע אירופה. האמינו שירכוש ניסיון, יכיר את הקבוצה, ורק אז תניב עבודתו פירות. ידענו, שקשה להיכנס לנעליו של רלף קליין ולכן לא התייחסנו למשפט חמור, ששרף אמר בימים ההם: „שחקנים כמיקי, סילבר ומוטי, אינם זקוקים למאמן. הם יודעים לרוץ לבד על הפארקט".

כל עוד היו בסגל ותיקים כסילבר ואולסי, המשחק הקבוצתי, למרות שהיה די מיושן, כתקליט שחוק, עוד הספיק לנצחונות בית חשובים, שהעניקו כבוד למכבי ת"א. לדוגמא: מקום 3 בבית הגמר ב־85/84', למרות פציעת מגי. כשעזבו לו ואולסי, תם עידן התרגילים. מוטי וחן אינם מסמנים בידם את מספר התרגיל שעומד להתבצע בהתקפה. אין חסימות. אין תנועה ללא כדור. אין חיפוי בהגנה. אין משחק קבוצתי. מגי, התייחס לכך אחרי המשחק עם מילאנו.

הביטו על צורת המשחק של יתר קבוצות בית הגמר: עם פחות כוכבים, הן נוצצות יותר ממכבי ת"א.

כל הנסיונות להספיד את מיקי ומוטי והטענה שמיקי ודורון אינם מסוגלים לשחק באותה חמישיה, אינם נכונים. כוכבים גדולים מהם, התלכדו בקבוצות ה־NBA ובאירופה תודות למאמנים מעולים. גם לארי בירד „זקוק" למאמן שיסביר לו, כיצד להפיק המכסימום מכישוריו. בוסטון זקוקה לתרגילים חדשים מדי עונה. ומדוע מכבי לא?

אין בכוונתי להשמיץ את שרף. הוא מאמן מוכשר. אך למכבי ולכוכביה דרושה סמכות אמיתית ולא מאמן שמכריז לאחר הפסד דברי הבל כ„לא ראיתי בשחקני רצון לנצח". זו בושה וחרפה! שחקניו, נראו אכן אומללים מאד, כי משום מה, מאמנם שכח להסביר להם כיצד עוצרים קבוצה מעולה (דן פטרסון עשה עבודה מצויינת).

שרף, לפחות היית לוקח את האחריות על עצמך!

נכון, הכדורסל איננו כדורגל והנהלה שמכבדת עצמה איננה מפטרת מאמנים בסיטונות. אך קורה, שאחת לעשור, חייבים לקחת אחריות ולזעזע.

מכבי עלולה לאבד קהל. הסממנים הראשונים נראו ביד אליהו, 6 דקות מהסיום במשחק האחרון. בריחת קהל מתבטאת בכסף. פחות כסף, פירושו התמוטטות האימפריה. כואב לי, שהכל יירד לטימיון עקב פחדה של ההנהלה, להיתפס בציבור, כמי שטעתה. אבל עודני סבור: עדיין לא מאוחר. אפשר להביא מאמן. הביאו את רלף קליין!

מכבי מסוגלת להביס את אחת מיריבותיה בבית הגמר, ביום טוב של כוכביה. זה רק יחזק את האשלייה. מכבי של השנתיים האחרונות איננה „קבוצה אמיתית", רק אוסף כוכבים שהורסים תדמיתם, כי אין מי שידחק אותם מן הפארקט.

שחקנים בעלי ניסיון אדיר, כמיקי ומוטי, מזדקנים ומכבי תתקשה להעמיד למאמן הבא, הרכב שיצליח להופיע בבית הגמר. קבוצת העתיד, שתתבסס על ג'מצ'י, ליפין, מוטי דניאל, ארדיטי, קורנליוס ואולי נדב הנפלד, יחד עם שני שחקני חיזוק, תהיה ללא ספק קבוצה מעולה, לטובת המועדון, כדאי שראשיו יבינו בזמן, שלהצליח זה לרוץ בפיסגה, ולשם כך חייבים לטעום ממנה. אם מיקי לא היה נושם אויר פסגות בתקופת ברודי, קשה לדעת אם היה מצליח להיעשות לסופרסטאר ביבשת.

לכן רבותי המנהלים, אל תזלזלו בהווה. הוא הולך ומסתיים, אך עדיין ניתן להפיק ממנו רבות, לקראת ההמשך. אם השנה הנוכחית אבודה מראש, תנו צ'אנס לצעירים. אל תשכחו, שהשנה הבאה, תהיה האחרונה של מיקי ומוטי על הפארקט ביד־אליהו ומגיע להם לפרוש עם גביע אירופה לאלופות.

אז תעשו, בבקשה, מאמץ קטן ותרימו טלפון לקליין, הוא מחכה לצילצול הזה כבר שנתיים.

אנו, האוהדים, רוצים לראות את מכבי רצה ומביסה יריבותיה ביד־אליהו ולא יורדת מובסת, או במקרה הטוב מנצחת במשחק בינוני וחסר ברק. צוות השחקנים הנוכחי, טוב מ־77'. על כך אין ויכוח. חסר פשוט מי שיתפעל אותו.

* מחבר הרשימה, איש כפר־סבא וליד ארגנטינה, חובב מושבע של כדורסל וכדורגל, איגרוף, טניס, מירוצי מכוניות. בעל ידע רחב במתרחש בעולם בתחומים אלו.

• תיקון: בטעות נשמט שמו של אריק הניג, ממאמרו „הרכז המושלם" שפורסם בגיליון הקודם של „שבועספורט" (מס. 57).

טובי פולק

ליאור לויט: מצטער על ההתפרצות

אנשי שמשון תל־אביב זעמו בשבת האחרונה על שופט המשחק בינם למכבי נתניה, יהושע לויה. על תצוגת השיפוט שלו כבר נכתב, אבל כך או כך – ב„משחק השבת" בטלוויזיה נראו בעליל כמה דברים מבישים, שגם שיפוט איום ונורא לא מצדיק שכמותם. אז מה אם שופט טעה.

– ליאור לויט, מנהל שמשון: ראו אותך מתפרץ לעבר לויה, צועק, מאיים באצבע...

אני לא מתכחש למה שהראתה מצלמת הטלוויזיה, אבל אני רוצה להבהיר: התפרצתי למגרש פעמיים, בשתי הפעמים על־מנת להרגיע שחקנים שלנו שרתחו על השופט, אשר קיפח אותנו לכל אורך הדרך. פחדתי שהם יעשו או יגידו שטויות אשר יביאו את לויה להרחיקם.

– אבל זה נראה מביש; שמנהל קבוצה, שאמון על חינוך השחקנים, יתפרץ כך לתחומי המגרש בזמן משחק?

אני באמת מצטער על כך. זו היתה התפרצות זעם, ופשוט לא הצלחתי לשלוט על תגובותי. אבל אני שמח שהצלחתי למנוע הרחקות של שחקנים שלנו.

– אז אתה מבקר בימים אלה בוועדת המשמעת?

לא יודע; אם יזמינו אותי – אלך. אין לי בעייה להודות שקרה דבר חריג, אבל אני מקווה שיביאו בחשבון גם את הנסיבות שגרמו לכך.

– קראתי בעיתונים שאתם רוצים לפסול את לויה מלשפוט במשחקיכם.

מיד אחרי המשחק, כשהייתי במצב רתיחה, הכרזתי שנפסול אותו. מה שהוא עשה לנו היה ממש בושה. אבל אחרי יום־יומיים נרגעתי, וכעת אני כבר לא בטוח שנעשה זאת. ככלות הכל, היינו עם לויה ביחסים טובים, ואין לנו שום דבר נגדו אישית.

מנהל־מתפרץ ליאור לויט

לזה קוראים גיבוי ישראלי

טורנירי הנוער והנערים הסתיימו בסוף השבוע שעבר בקול ענות חלושה מבחינות הנבחרות הישראליות. במהלך אחד ממשחקי הנערים קרה משהו שסביר שבמדינת כדורגל מתוקנת לא היה מתרחש. את משחק נערי ישראל ניהל מאמן הקבוצה, אמנון רז. בשלב מסוים החליט חבר ועדת הנבחרות של ההתאחדות, עמנואל שפר, שרז לא יודע מה הוא עושה, ירד מיציע הכבוד, ו„עזר" לרז בקולניות לנהל את העניינים. חברי התאחדות אחרים שנכחו באירוע לא הגיבו. כתבנו עמיר חדד, אשר כיסה את האירוע, קלט במצלמתו את שפר (מימין) מציץ מאחורי גבו של רז בעת תידרוך לשחקנים. לגבי התצלום אין צורך להכביר מילים.

זלצר: יודע מה – עדיף שלא אדבר

מרואיין סימפטי, מאמן מכבי נתניה זאביק זלצר. גם כשיגיד לך „אין לי מה לומר בנושא" – תצא ממנו בהרגשה טובה.

בכמה וכמה ראיונות העונה, דיבר זלצר על כמה מבעיותיו של מאמן, כל מאמן, במכבי נתניה. לא פשוט להבין את הקורה באגודה המוזרה הזאת. שם, כגודל ההישגים לאורך השנים, גם גדולות גם האינטריגות שאכלו הרבה מאמנים. אחת מה„בעיות" עליהן דיבר זלצר במהלך העונה היתה חלוץ ושמו יגאל מנחם. כבר במחזורים הראשונים היה מי ששם לב שהבחור לא פותח בהרכב הראשון של הקבוצה, אבל אחר־כך, כמחליף – כובש גול אחד או שניים שמכריעים את המשחק. זלצר אמר עליו, בין השאר, שאופי משחקו סולני מדי למה שהוא מנסה ליצור במכבי נתניה; שיגאל מנחם זקוק לכדור משלו, בנוסף לזה בו משתמשת הקבוצה כולה.

אחר־כך הגיע המשבר, ונתניה צנחה לתחתית. הרינונים על סיכסוכי זלצר עם גורמים שונים בקבוצה הגיעו עד סף ריכולים על הדחה אפשרית. זלצר נשאר רגוע, הקבוצה חזרה לשחק טוב – ולהפסיד. גם במשחקה הטוב ביותר העונה, מול בית"ר ירושלים – שיחקה נהדר, כבשה שלישיה – ונוצחה. יגאל מנחם בלט עם שלושער. בשבת האחרונה, מול שמשון, כבש יגאל שניים – וניצח.

– זאביק, אז אתה חוזר בתשובה? יגאל מנחם שווה הרכב ראשון?

יודע מה – עדיף שלא אדבר. כל הסיפורים על יגאל מנחם, חיים בר ועוד, כל הדברים הללו באו בעיקר בגלל כותרות שחיפשו עניין פיקנטי למשוך את העין, פחות מאשר לייצג את רוח הדברים כפי שהצגתי בראיון. אבל אין לי טענות, זה תפקיד העיתונאים.

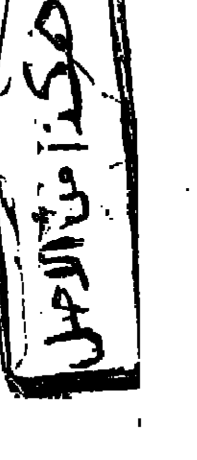
– אבל בכל זאת אני רואה שיגאל פותח בהרכב הראשון, וחשוב מכך – עוזר לקבוצה לנצח.

יגאל פתח בהרכב הראשון גם בפתיחת העונה, וגם אז – לצד הביקורת – אמרתי שהוא בחור מצוין, ושהוא כדורגלן יוצא מן הכלל.

– חיים בר חזר, בני לם, יגאל מנחם; אז נפתרו הבעיות במכבי נתניה?

אני יודע? – בינתיים ניצחנו בשבת, אחרי הרבה זמן. אולי זה פתח לתקופה חדשה.

יגאל מנחם (מימין) עם מאמן זלצר

ז'אנו אוהב את הדקות האחרונות

מוריס ז'אנו „התמחה" בהבקעת שערי־נצחון בדקות הסיום ■ „רוצה לתת לבית"ר י־ם הרגשה שאיננה לבד במירוץ, שמישהו נושף בעורפה"

דוד לביא

שחקנים אחרים היו בוודאי קופצים על המציאה. מוריס ז'אנו, בדיעבד, אפילו לא מצטער. בתחילת העונה קיבל הצעה מבית"ר ירושלים, לבוא ולשחק בשורותיה וסירב. אליפות שניה ברציפות לרקורד האישי שלו לבטח לא היתה מזיקה.

– מוריס, אתה לא מצטער שסירבת?

– „יש לי מקום עבודה טוב, לא רוצה להחליף אותו. אני חושב שכל שחקן במדינה היה רוצה לשחק בהפועל ת"א. הנהלה, אנשים, מיתקן; כלום לא חסר. נכון, זה לא סוד שבית"ר נותנת כיום את הכדורגל הטוב ביותר בארץ, אבל חוץ מזה, שום דבר עוד לא בטוח. גם לפני שנתיים הם היו בטוחים שאו־טו־טו זה בא, ומחזור לפני הסוף באנו לימק"א וקילקלנו להם את כל החגיגות. מכבי חיפה לקחה אז את האליפות. השנה, אני רוצה לתת לבית"ר את ההרגשה שהם לא יהיו לבד. אני מקווה שאנחנו נהיה הנושפים בעורפם. בכלל, להערכתי, נסיים העונה במקומות 2–4".

יצא לו שם של מבקיע שערים כמה דקות לפני סיום המשחק וקובע בכך נצחון. ז'אנו, 28, אומר שלימדו אותו לשחק כדורגל 90 דקות. אחרי־כן הוא מוכן להודות, שרקה־שתיים לפני שריקת הסיום הוא מביט על השופט, מביט על השעון האלקטרוני של בלומפילד, ומתאר לעצמו מה יהיה בשבוע הקרוב אם הפועל תפסיד. הוא משתדל לעשות את המכסימום שלא זה יהיה התסריט.

מסתבר, שאפשר להפעיל עליו לחצים ותמריצים בדרכים שונות. אחת מהן: לחמם מחליף על הקו. הדוגמא הקלאסית ניתנה בעונה שעברה בפ"ת. מוריס הלך לבעוט כדור קרן וראה את אלי יאני מתחמם. יאני אמר לו שהוא עומד להחליפו ומוריס הבין. המסירה הראשונה של משה סיני תורגמה לשער. רוביר ביטל את רעיון החילוף. כבונוס, ז'אנו הבקיע שער נוסף. שיהיה.

בעונה הנוכחית, הפטנטים הללו כנראה לא עובדים: מחזור 14, 19 נקודות ומקום 8. שני המשחקים האחרונים הזכירו משהו מהאלופה של אשתקד. שני הנצחונות שהשיגה בהם, היו שני הנצחונות הרצופים הראשונים שלה העונה. המצב במחזורים הראשונים היה גרוע יותר. ז'אנו מאשים, בין היתר, את הסינגפורית שהפילה רבים למשכב, את ההרחקה של אלי כהן, את ההרחקה שלו־עצמו („עד היום לא תפסתי למה השופט הרחיק אותי") ועוד כהנה וכהנה נימוקים, שהיו מניחים את הדעת גם כשהנידון היה מאגר הנקודות של בית"ר נתניה.

בשבת האחרונה (3–0 מול בית"ר נתניה), הבקיעו משה סיני ושבתאי לוי בדקות ה־88 וה־90. למוריס זה לא נראה כנסיון „לגנוב" לו את הדקות האהובות עליו. בנוסף לכך הוא מזכיר שבישל את השער של סיני.

הוא אומר שאין לו בכלל אמונות טפלות. מתקשה להיזכר אפילו ברגל שעלתה ראשונה בשבת למגרש. המכסימום שעושה כדי לנסות ולשפר את התוצאה בעזרת כוחות־על, הוא נשיקה למזוזה. מוריס מרצין וטוען שהוא מנשק את המזוזה לפני כל משחק. אחיו שיחק בהפועל אשקלון ובאחד המשחקים התרומם לנגוח ובלע את הלשון, איבד את ההכרה והיה משותק שלושה חודשים. הפציעה שלו היתה חמורה אפילו מזו של שאפיק אל־הוזייל. היום הוא בריא. מוריס מנשק את המזוזה לפני כל משחק. זה לא מזיק.

האנשים בפיצריה של ז'אנו באשקלון, שם אנו משוחחים, ניגשים בתדירות של פעמיים־שלוש בדקה ולוחצים ידיים. מוריס מחייך לכולם, שומע את הברכות והמחמאות ומודה בהנהון מנומס. תליון הזהב שלו בוהק בצורת 10, מספר המזל שלו, חולצתו נושאת אותו מספר. יתכן שזה רמז לעיתונאים בנוגע לציון שיעניקו לו. כשמבקשים ממנו לקחת את הקרטונים של הפיצות ולקפלם, הוא כמעט מסכים, עד שנזכר שראיון עיתונאי דוחה קיפול קרטונים, ושם אותם בצד. עם כל הפירסום, בחור צנוע. כשיוצא למכונית בחוץ, מגחך אחד מיושבי המקום. הנסיון לחקור את פשר הבריחה זוכה לתשובת ז'אנו: „כשהייתי בן 16, רכבתי באופניים ונסעתי באוטובוס. היום יש לי מכונית, באים לראיין אותי". התקדמת מאז, מוריס, אין מה לדבר. ■

ז'אנו מול שוער בית"ר ת"א נרדבי. שער נצחון בדקה ה־89 (צילום: ישראל מלובני)

פרופסור לכדורגל

דן הורביץ, פרופסור לסוציולוגיה ומדע המדינה, זה אמנם „האדומים" של הפועל ירושלים, אבל טוען עתה כי „אורי מלמיליאן הוא השחקן האהוב עלי בארץ" ■ ללא מתחרים כמעט בהבנת המשחק ובמספר המשחקים שראה ■ „לא מרגיש שייך לאטמוספירה של היציעים" ■ בהרצאותיו באוניברסיטה מרבה להשתמש בביטויים, דימויים והקבלות עם עולם הכדורגל ■ טיפוס

יוסי לוי

מסע ההתאוששות של הפועל ירושלים, מדהים רבים. הקבוצה שהיתה רק לפני חודשיים (נ בנובמבר), אחרונה בטבלת הליגה הארצית עם נקודה אחת בלבד, נסקה מאז למקום השלישי אחר שצברה 21 נקודות נוספות. אחד מאלו שעקבו אחר מבצע ההיחלצות הבלתי־רגיל הזה, כשלבו אצבעות שיצלית, היה דן הורביץ (58), פרופסור לסוציולוגיה ומדע המדינה באוניברסיטה העברית.

> ### נשיקות
>
> העיתונאי חיים ברעם, אוהד ידוע של הפועל י־ם, אינו שוכח את מישחק העליה ללאומית ב־58'. „'דנדוש' קיבל את הקבוצה לפני המבחן האחרון נגד מכבי רחובות. ירושלים היתה חייבת לנצח בהפרש של שלושה שערים כדי להבטיח עליתה. הורביץ ביצע מהפיכה ושילב בהרכב חמישה צעירים: מרדכי בנבנישתי, צדוק בן־משה, דב עצמון, רחמים חנוני ויהושע וומברנר. במחצית היתה התוצאה 1־0 לירושלים, משער של מנש כהן. חנוני נפצע בראשו ונשאר בשדה, מחוסר ברירה. עד לדקה ה־85 נותרה התוצאה בעינה, אז הגביה אברהם שושן כדור וחנוני הבקיע. 2־0 לירושלים. דקה מהסיום הבקיע בנבנישתי 3–0 והפועל ירושלים בלאומית. 'דנדוש' פרץ למיגרש והתנפל בנשיקות על בנבנישתי".

הורביץ יודע, שהדרך ללאומית רצופה מהמורות. הפועל ירושלים, עשתה את הדרך הזאת, לראשונה, ב־1958. אז, לאחר ליגה רצופת שערוריות, הוחלט על מישחקי מיבחן שיקבעו את העולה ללאומית. המתמודדות היו: הפועל כפר־סבא, הכח, מכבי רחובות, הפועל חדרה והפועל ירושלים. ביניהן נערך סיבוב מישחקים אחד במיגרשים נייטראליים. פרופ' הורביץ הוזעק לדגל האדום וניהל את הקבוצה. הוא ניפה מההרכב חמישה שחקנים – למעשה החליף את כל המערך האחורי – וירושלים ניצחה במיבחן ועלתה. השחקנים שהעלה הורביץ עיצבו את פני הקבוצה בחמש השנים הבאות.

השתלמות בכדורגל

מעט מאוד אנשים בירושלים ואולי בארץ בכלל, יכולים להתחרות עם הורביץ באהדתו למישחק, במידת הבנתו בכדורגל ובמספר המישחקים שבהם צפה.

בתחילת שנות השבעים השתלם באוקספורד. מי שחשב שהפרופסור יזניח שם את הכדורגל, טעה. שבת אחת היה בנוטינגהאם ולאחריה בלסטר. השתלמות בכדורגל.

אהדתו נתונה אומנם ל„אדומים" מירושלים, אולם הוא מסוגל בהחלט ליהנות גם מסתם משחק טוב, אפילו של בית"ר ירושלים... עובדה: העונה היה בבלומפילד. אילו היה בירושלים איצטדיון ראוי לשמו, ודאי היו רואים אותו מדי שבת במרומי היציע. את ימק"א איננו אוהב: „לא רואה עצמי עומד מעל ראשיהם של אנשים יותר גבוהים ממני ומנסה לראות חצי מיגרש". את המיגרש הישן בקטמון הירבה לפקוד, לפני שזה נהרס. משחקי הבית לא סיפקו תאבונו לכדורגל והוא ליווה את הפועל ירושלים לעשרות, אם לא מאות מישחקי חוץ.

„חמולה עם הרגשת בית"

אבל המיגרש הביתי של פרופ' הורביץ נשארה הקתדרה באוניברסיטה. „הקללות וניבולי הפה לא גורמים לי עונג רב", הוא קובע ומתנחם בכך שבבריטניה האלימות במגרשים גדולה פי כמה. „אני לא מרגיש שייך לאטמוספירה ביציעים. משתדל לשבת בצד, מרוחק מהאוהדים השרופים". אך מי שיושב בין מפצחי גרעינים, אינו יכול להישאר נקי מקליפות.

האנאלוגיות שלו, במהלך הרצאותיו, שאולות ממגרשי הכדורגל. לא אחת נזף בתלמידיו: „אתם מתנהגים כמו אוהדי כדורגל שמצפים לשריקת הסיום, כשקבוצתם מובילה". את מצביעי הליכוד דימה פעם ל„חמולה שיש בתוכה הרגשת בית, כמו אוהדי כדורגל שקבוצתם מפסידה והם נשבעים שכף רגלם לא תדרוך עוד במיגרש ובשבת שלאחר מכן הם שוב באותו מקום, ביציע". הפוליטיקה היא תחום אחר החביב עליו (והוא חבר בחוג 77 של יוני המערך).

מכריו מספרים שעוד לפני שמקבל את העורף ממוכר העיתונים, כבר סורקות עיניו את עמודי הספורט. הורביץ לא מכחיש, מנסה למתן: „לפעמים יש אירועים פוליטיים מעניינים, אז אני מגיע למדורי הספורט רקלאחר מכן".

אהבתו והבנתו בכדורגל מזכים אותו בנקודות־זכות רבות במדדי הפופולריות בקרב הסטודנטים. כמעט בכל הזדמנות ניתן לגרור אותו לויכוח מרתק על מלמיליאן, אוחנה או בן־רימון'. ותיקי ירושלים זוכרים אותו כ„משוגע לכדורגל", מרבה לשבת בקפה „ניצן" (מרכז הבוהמה הירושלמית לפני „טעמון") ומנהל שיחות מרתקות על טקטיקת המישחק. אותה תקופה היה סטודנט לכלכלה ולמדע המדינה ושימש כתב כלכלי ב„דבר". תקופה מסויימת, בשנות השישים, כיהן בהתאחדות לכדורגל כנציגו של שר החינוך. בילדותו הודבק לו כינוי החיבה: „דנדוש". ידידיו מכנים אותו כך עד היום. אביו, דוד הורביץ, היה הנגיד הראשון של בנק ישראל וחבר במישלחת הראשונה לאו"ם.

פרופ' דן הורביץ, אדם רב גוני ומעניין, מסרב לדבר על עצמו: „אינני דמות ציבורית ולא נושא לכתבה". לא חש עצמו מיותר, באוניברסיטה. לדבריו מרצים רבים הם חובבי כדורגל. גם ביציע אינו חש זר: „מהר מאד למדתי – או שיש אלוהים או שהשופט בן־זונה ושאין שום מירווח בין שתי הקביעות האלו".

על אותו מישקל ניתן לומר: או שתימצאו את פרופ' הורביץ באוניברסיטה או שתמצאוהו ביציע, בין שני המקומות הללו, אין לדידו שום מירווח. ■

> ### חתול שחור
>
> צדדים אחרים באישיותו הססגונית: הורביץ נחשב למומחה בהיסטוריה של ישראל בשנות ה־50. אותה תקופה שימש עורך בשבועון „רימון", עיתון שנוסד בידי השב"כ כדי לשבור את „העולם הזה".
>
> ב־53' היה מ"מ צעיר. למג"ד שלו קראו אריק שרון. בין השניים עבר אז חתול שחור. מאז, לדבריו, הוא „מקבל פריחה" כששומע את השם שרון.
>
> במשפט שרון נגד „טיים", לא הורשה להעיד נגד שרון מסיבות בלתי ברורות.

> ### מה אומר הורביץ על:
>
> ● בית"ר ירושלים: „העונה יש לה סיכוי טוב לזכות באליפות. הריצה, כמה שנים ברציפות בצמרת, העניקה לה חסינות פסיכולוגית. ירד הלחץ מהשחקנים. פרדוקסלית, הסיבה לכך המעבר לבלומפילד, שם האוירה הירושלמית, הבלתי אמצעית, מורגשת פחות. והשפעות הקהל האגרסיבי והמלחיץ, פחותות. לקבוצה יש גם הרכב מאוזן וספסל טוב." ● על הכדורגל הירושלמי בעבר: טענת שהוא חשוף להשפעות פסיכולוגיות ולתחפובות: שהשחקנים, רובם יוצאי שכונות, בנויים לסיפוקים מהירים ולא למאמץ ממושך. הורביץ: „בסיסית, דעתי לא השתנתה".
>
> ● על מלמיליאן: אמרת בעבר שחסר לו תגהעין הקשה שיהפוך אותו למנהיג, שאיננו לוחם, אינו מתלהב ולא מסוגל להוביל אנשים. הורביץ: „אצל מלמיליאן יש שינוי מסוים, חלק מתהליך התבגרותו. המוטיוואציה שלו גבוהה יותר, הוא כבר איננו נגרר [illegible] מלמיליאן הוא השחקן האהוב עלי בארץ [illegible]
>
> [illegible]

קבוצה של גברים

כך רואה מאמן ריבר פלייט הארגנטינית את חניכיו, שזכו השנה בשלושה תארים – האחרון בהם הגביע הבין־יבשתי ■ מה עושה עתה את ארגנטינה ללהיט הגדול ביותר של הכדורגל העולמי? ■ מיהם כוכבי „לס מליונריוס" מבואנוס־איירס? ■ ההסטוריה המפוארת של מועדון שנולד בעוני ופרח בעושר

בועז ביסמוט

השם ארגנטינה גרם, בעבר הלא רחוק, להקשרים לא חיוביים: כת צבאית, שהנהיגה את המדינה הזאת. פרשת ההעלמויות הרבות של מתנגדי המשטר. אולם המשטר הוחלף וארגנטינה פנתה לכיוון של יחסי ציבור כדי לשנות תדמיתה. את יחסי הציבור הטובים ביותר למענה עשה השנה הכדורגל. זה התחיל עם זכייה שניה במונדיאל במכסיקו. נמשך עם הכתרתו הבלתי מעורערת של כוכבה, דייגו מראדונה, לכדורגלן הטוב בעולם, לכדורגלן השנה. ואם זה לא הספיק, הרי שבחודש שעבר, ממש כפינאלה לשנת הכדורגל הבין־לאומי, זכתה ריבר פלייט, אלופת ארגנטינה, בגביע הבין־יבשתי. אחרי רשימת הישגים שכזו, עושה היום השם ארגנטינה אסוציאציות אחרות בראש.

נבחרת ארגנטינה וכוכבה דייגו מראדונה היו ללהיט החם של תקשורת הספורט בעולם כולו, וזה ברור למה. והנה, כשהכל כבר כמעט נכתב עליהם, שוב עולה הכדורגל הארגנטיני לכותרות, כאילו שלא היו לא מספיק ממין זה. אלופת ארגנטינה, ריבר פלייט, לא הסתפקה בגביע אמריקה, גביע „ליברטאדורס" וזכתה גם בגביע הבין־יבשתי, לאחר ניצחון 1–0 על אלופת אירופה, סטיאווה בוקרשט. סך־הכל: שלושה תארים בשנה אחת.

משנה מקום משנה מזל

מיהי ריבר פלייט? במה גדולתה?

ב־25 במאי 1901 יסרה חבורת כדורגלנים את קבוצת אתלטיקו ריבר פלייט. שורשיה ורקעה של הקבוצה היו העוני – אולם העתיד נראה עשיר, מבטיח ומזהיר. הדבר בא לידי ביטוי כאשר המועדון עבר בשנת 1938, שוב באותו תאריך שבו נוסד, ב־25 במאי, מרובע העוני של בואנוס איירס, בוקה, שבו תפסה את הפיקוד קבוצת כדורגל אחרת, בוקה ג'וניורס – לאיצטדיון חדש ומרשים „מונומנטאל", הנמצא בשכונה היוקרתית, בלגראנו.

גם בתקופת ה„עוני", זכתה ריבר פלייט להישגים. אליפויות בשנים 1920, 1932, 1936 ו־1937. בכל אותה תקופה, היה לקבוצה חלוץ אגדי – ברנאבה פריירה, שהיה לדמות הבולטת ביותר באותה תקופה. כל כך הלהיב אז, עד שעיתון בבואנוס־איירס החליט להעניק מדליה (!) – לכל שוער, שלא ספג שער במהלך משחק, מול חלוץ מסוכן זה. בעיטותיו, מכל טווח, היו שם דבר ביבשת כולה.

שבע שנים לפני המעבר לאיצטדיון החדש והיוקרתי, רכשה ריבר פלייט את קארלוס פוסל, בסכום שיא לאותה תקופה. העיסקה הולידה כינוי חדש למועדון: „לס מיליונאריוס": המיליונרים. כינוי זה התבקש גם לאור מספר הצופים העצום, שנהג לבוא למשחקיה – ממוצע של 70 אלף למשחק. עם קהל זה, זכתה ריבר־פלייט בהכנסות שמנות והחשוב מכל, בתארי אליפות. באותה תקופה היה לריבר־פלייט כינוי נוסף: „לה מאקינה" – המכונה. חמישה שחקנים שנכנסו להיסטוריה בארגנטינה היו שותפים לאותה „מאקינה": מאנואל מוניוז, חוזה מאנואל מורנו, ארולפו פדרנרה, אנחל לאברונה וברנארדו ראמברוסי.

כדורגל העתיד

בשנת 1947, כאילו שחסרו לקבוצה הזאת כוכבים, קם לה כובש שערים גדול נוסף. „החץ הבלונדיני", כינוהו: אלפרדו די סטפאנו. מאוחר יותר הוא עבר לריאל מדריד, אולם עד אשר עבר אליה, טענו פרשני הכדורגל בעולם שריבר פלייט הציגה את כדורגל העתיד. כדורגל, שיתר הקבוצות בעולם עדיין לא ידעו על קיומו...

רנאטו סזארינג, מאמן ה„מאקינה", אמר על סוד הקסם של חניכיו: „חלוצינו פשוט נעים הרבה ללא כדור". באותה תקופה, ממוצע השערים של ריבר פלייט, היה שלושה למשחק.

בשנות ה־50 שוב הגיע אליל חדש למועדון, במקום די סטאפנו, שעזב לספרד: אנריקה עומאר סיבורי. בין השנים 52 ל־57' זכתה ריבר פלייט בששה תארים. סיבורי, עבר אף הוא לאירופה, כדי לשחק ביובנטוס האיטלקית, תמורת סכום אסטרונומי של עשרה מיליון פזות. בסכום זה בנתה ריבר פלייט יציע רביעי ב„מונומנטאל" שלה.

למעלה: ריבר פלייט הארגנטינית בהרכבה המלא. למטה: כוכב העבר האגדי ברנאבה פריידה על רקע האיצטדיון הישן של המועדון המפורסם, ברובע העוני של בואנוס איירס.

הצטיינותו של ה„בוגד"

דווקא לאחר הגדלת המגרש, שהיה לו עתה קיבולת של 80 אלף צופים, באה הנפילה. 18 שנה רצופות לא זכתה הקבוצה בתואר האליפות – עד שנת 1975.

בשנה זאת הגיעה סוף סוף האליפות הנכספת, בזכות שחקן צעיר, בן 22, שהצטרף למועדון רק שנה קודם לכן וכבר היה לכוכב ואף כבש את השער, בסאן לורנסו, שהעניק לה את האליפות. נורברטו אוסבאלדו אלונסו, זה היה שמו. למרות שבמהלך הקריירה שלו בריבר פלייט כינוהו פעמיים „בוגד", כי פנה לשחק בשורות מארסיי ו־ווראלז סארספילד, בכל זאת היה כוכב גדול. אחרי השער שהביא לאליפות הראשונה שלו ב־75', הוסיף למאזנו האישי/ קבוצתי עוד שבעה תארי אליפות, יחד עם כוכבים לא פחות מפורסמים, כמו פאסארלה, פיליול, דיאז, טאראנטיני, לוקה, קמפס (מלך שערי מונדיאל 78'), גאז'גו, אולרטיקוצ'אה, אנריקה, פומפידו, רוג'רי ופראנצ'סקולי. בגיל 33, שוב כבש נורברטו אלונסו שער חשוב, הפעם בגמר גביע „ליברטאדורס" בשנת 1986. „זה היה הרגע הגדול בחיי", אמר בסיום המשחק. „השער שלי הביא לריבר פלייט את אליפות יבשת אמריקה".

צריך להבין שבדרום אמריקה זכיה בגביע „ליברטאדורס", זהה לזכייה באליפות אירופה – הישג אדיר לכל הדעות.

ב־1960 נוסד המפעל הזה. ארגנטינה, אורוגוואי, צ'ילה, פאראגוואי, בוליביה, ברזיל, ונצואלה, פרו, קולומביה ואקוואדור, שלחו לגביע דרום־אמריקה את אלופותיהן. כך זה היה עד 1965. משנת 1966 שלחה כבר כל מדינה שתי נציגות. מאוחר יותר שוב שונתה השיטה, אבל הרעיון הכללי נשאר בעינו, כמו גם הזוכות, שבדרך כלל הן נציגות ברזיל או אורוגוואי, או ...ארגנטינה. אותן נציגות אף מגלות עליונות בעימותים הבין יבשתיים. ב־25 עימותים עד כה, הן זכו 16 פעם.

כמו בליברפול

בארגנטינה שלוש קבוצות, המסמלות הרבה יותר ממועדון כדורגל. אלו הן אינדפנדיינטה, בוקה־ג'וניורס וריבר־פלייט. קהל האוהדים של המועדונים, חי את חיי הקבוצה. אורח החיים שלהם הוא בהתאם להישגי השחקנים.

אם נשווה לליגה האנגלית, אותה אנו מכירים הרי אברטון זאת קבוצת המיליונרים של העיר ליברפול ואילו „האדומים" מליברפול היא הקבוצה העממית. כך גם בבירה הארגנטינית: בוקה היא ה„ליברפול" שלה, בעוד שריבר פלייט היא „אברטון", קבוצת המעמד העליון „לס מיליונרוס".

במועדון ריבר פלייט רשומים 57 אלף חברים. מעריכים שלקבוצה שבעה מיליון אוהדים. למרות זאת, ולמרות שלה המגרש הגדול והיפה ביותר בארגנטינה כולה, והתנאים הטובים ביותר – רק השנה היא הצליחה לזכות בגביע היבשת, לאחר שפעמיים הפסידה במעמד הגמר: בשנים 66' ו־76'.

הזכייה הזאת של ריבר פלייט, ב־86', היתה כפולה ומכופלת, לאור העובדה שבבית המוקדם של משחקי גביע „ליברטאדורס", התמודדה ריבר פלייט עם היריבה הגדולה ביותר שלה בוקה ג'וניורס. במגרשה של בוקה הסתיים העימות ביניהן ב־0–0, ובמשחק הגומלין, במגרשה של ריבר פלייט, ניצחה האלופה 1–0.

למעלה: שלושת הכוכבים של ריבר פלייט שזכו השנה בארבעה התארים האפשריים (אליפות ארגנטינה, גביע העולם עם נבחרת ארגנטינה, הגביע הבין־יבשתי וגביע דרום־אמריקה): השוער פומפידו (במרכז) עם רוג'רי ואנריקה. למטה: פומפידו על כתפי אחד מחבריו, אחר הזכייה בגביע „ליברטאדורס".

שלושה שעשו זאת

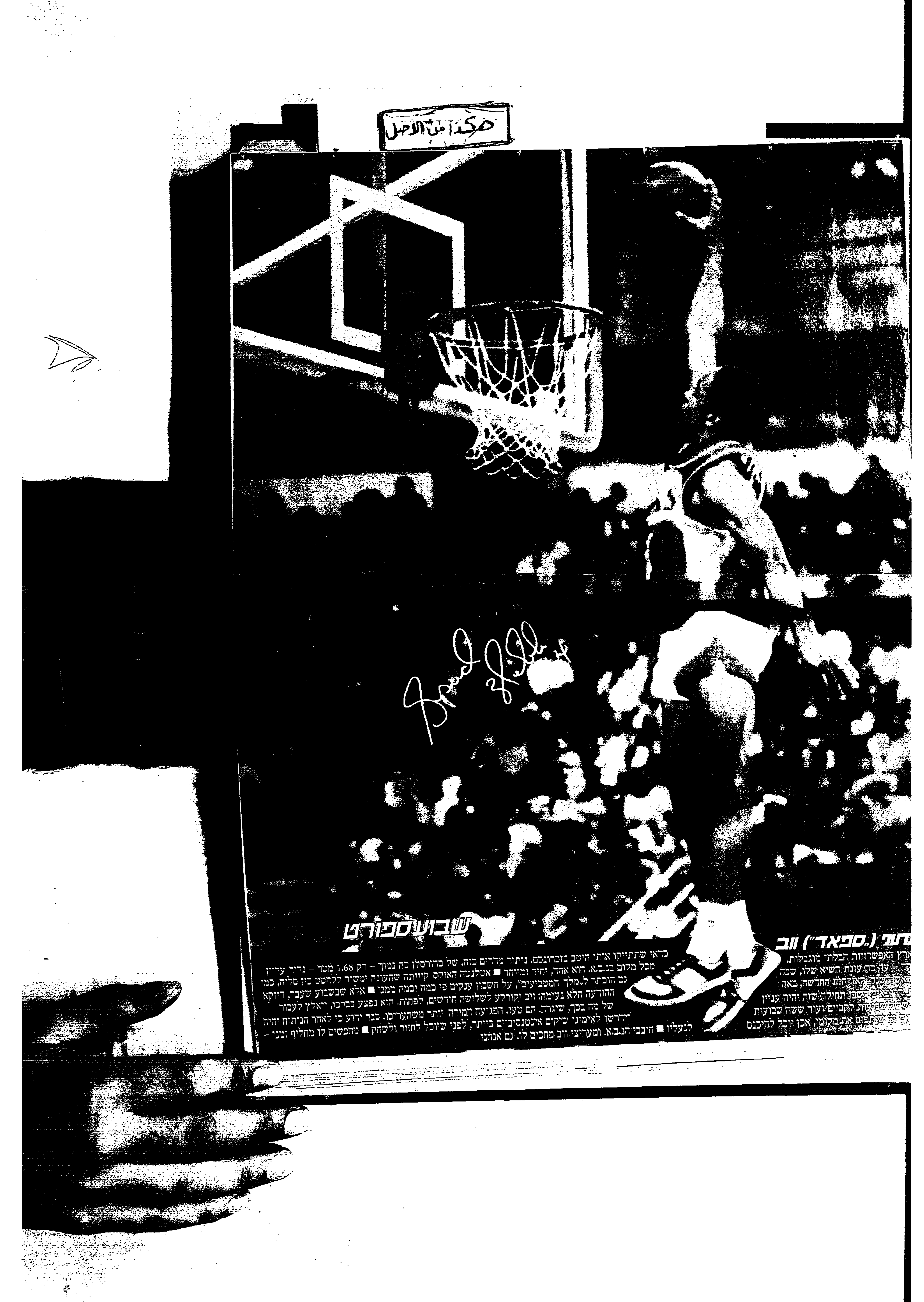
שלושה שחקנים של ריבר פלייט זכו בשנה האחרונה בהישג, חסר תקדים: השוער פומפידו, המגן רוג'רי והקשר אנריקה, זכו באפריל באליפות ארגנטינה, ביוני באליפות העולם עם הנבחרת הלאומית, באוקטובר באליפות יבשת דרום־אמריקה ובדצמבר – בגביע הבין־יבשתי. מה עוד צריך לבקש שחקן כדורגל?

שלושת שחקנים אלו, אינם הכדורגלנים הבינלאומיים היחידים של ריבר פלייט. הבלם האחורי גוטירז והחלוץ אלזאמנדי מופיעים בסגל נבחרת אורוגוואי. הקשרים גאז'גו ואלונסו, בנבחרת הארגנטינית שהביאה לראשונה (1978) את גביע העולם לבואנוס איירס.

מועדון הפאר ריבר־פלייט מודרך השנה בידי מאמן צעיר יחסית, הקטור רודולפו וירה, בן 40. הוא מאמן את הקבוצה מאז כשנתיים. גם לו יש כינוי, דבר נפוץ מאד בדרום אמריקה, „באמבינו". לו עצמו היתה קריירה ארוכה ומפוארת כשחקן בקבוצות רבות וגם בנבחרת ארגנטינה, עד שפרש מהמשחק בגיל 32. המבקרים טוענים שהוא נוקט בשיטת משחק זהירה מדי, שמחקה יותר מדי את בילארדו, מאמנה הנוכחי של הנבחרת הלאומית, במקום את מנוטי, המאמן הקודם של הנבחרת. אבל גם בילארדו וגם רודולפו, ענו למבקריהם תשובה ניצחת אחת: הם זכו ב...אליפויות העולם. לגבי המשחק המעט נוקשה של חניכיו, אומר רודולפו: „יש לי קבוצה של גברים".

ריבר פלייט הלכה חשנה בעקבות הנבחרת הלאומית. היא זכתה בטוקיו באליפות העולם לקבוצות (אף כי בליגה, לא הצליחו במיוחד העונה – מקום 13, לפי שעה...). השחקנים, המשתכרים בממוצע 150 אלף דולר בעונה, רק הוסיפו כבוד וגאווה לכדורגל הארגנטיני שרבים מצביעים עליו כיום כעל הטוב בעולם. ■

...תש ("ספאד") ווב

...ארץ האפשרויות הבלתי מוגבלות.
...עד כה עונת השיא שלו, שבה
...כאשר ... החדשה, באה
...תחילה שזה יהיה עניין
...לקביים ועוד ששה שבועות
...את מקומו, אכן יוכל להיכנס

שבועספורט

כדאי שתתייקו אותו היטב בזכרונכם. ניתור מדהים כזה, של כדורסלן כה נמוך – רק 1.68 מטר – נדיר עדיין מכל מקום בנ.ב.א. הוא אחד, יחיד ומיוחד ■ אטלנטה האוקס קיוותה שהעונה ימשיך ללהטט בין סליה, כמו גם הוכתר ל„מלך המטביעים", על חשבון ענקים פי כמה וכמה ממנו ■ אלא שבשבוע שעבר, דווקא ההודעה הלא נעימה: ווב יקורקע לשלושה חודשים, לפחות. הוא נפצע בברכו, ייאלץ לעבור של מה בכך, שיגרה. הם טעו. הפגיעה חמורה יותר משהעריכו. כבר ידוע כי לאחר הניתוח יהיה יידרשו לאימוני שיקום אינטנסיביים ביותר, לפני שיוכל לחזור ולשחק ■ מחפשים לו מחליף זמני – לנעליו ■ חובבי הנ.ב.א. ומעריצי ווב מחכים לו. גם אנחנו

ג'ון ויליס, בעל פני פסל יווני, Good Guy, חונך על עקרונות. הישראלים מחפשים ברצינות הישרה שלו את הרשע והארסיות ■ ישב שנה על הספסל בחולון ו"אכלתי בשקט, עד הסוף, את התפוח המר. איש לא יכול היה לחייבני לאכול עוד תפוח" ■ עכשיו הוא שוב בהפועל ת"א, פעם שלישית בעשר שנותיו בישראל. הפריחה מחדש ■ "נכס לקבוצה ולמאמן", אומר עליו מאמנו מכיום משה ויינקרנץ. מוכן להודות עתה כי שגה, בעבר בשיפוט כלפיו ■ ויליס משדר כבר רמזים על פרישה "אך זו תהיה בתנאים שלי, רגע לפני שאחרים יאמרו לי שעלי לפרוש"

סוס עבודה

תלמה אדמון

רק בדקה הי"12 באותה הצגה נפלאה נגד הפועל חולון, לפני כחודש, השחיל ג'ון ויליס את הסל הראשון שלו. עיני הצופים דבקו בדון רובינזון, שעופף אל הסל שוב ושוב, דק, ארוך וחייכני. התהילה, במקרה של ויליס שייכת תמיד למישהו אחר. בגרונות האוהדים אין מקום ליותר משאגה אחת, ובאוסישקין נקרעו הקירות מקצב ה"רובינזון! רובינזון!". הקהל, מהיר להתרשם וזריז לשכוח. רובינזון היה בתחילת העונה מטרה לעלבונות. במשחק השני נגד חולון, היה ויליס בנאי הניצחון. אבל מי שם לב? רק כותרת אחת בעיתוני המחר נגעה מעט באמת. "רובינזון! אבל לא שכחנו את ויליס", היה כתוב ב"חדשות".

תראו אותו ברחוב, תרצו להביט בו שנית. פסל יווני היה שמח לספוג השראה מן המראה הזה. לא רק גבוה (2.05 מ'). פרופורציות נכונות, תנועה קלה, גמישה, חסרת שהיות לשם הרושם. יש הזוכרים לו איטיות שאוספת פאולים. במשחק נגד חולון היה במיטבו. לא כבד. המוצקות שלו לא משכה ככבדות כלפי הפארקט, אלא למעלה ורחוק, אולי לנקודה בה הקיר מגש בתיקרה. השתלחות הגוף שלו לקראת הכדור יצרה ציור החלטי, חזק, בן קו אחד, מאצבעות היד דרך הזרוע, המותניים, הרגל הארוכה, שאינה נוגעת ברגע זה בריצפה. לא לוקה בשחיחות הגו המסוימת, הבאה על ענקי כדורסל אחרי הרבה שנים של ריבוי סנטימטרים. והפנים. חיטוב נכון מזה אין בשוק, אולי רק על פלאקטים של "התחיה". הוסף לכך עיני תכלת שלוות ונבונות, והמבט השני שתעיף בו, ישתהה.

איש הקלעים

על המגרש נבלע בין שחקני הצד שלו לשחקני הנגד. לא מבחינים בו שם, כמו שלא מבחינים בברזל החיזוק של קיר הבית. מי שמכנה אותו "שחקן קבוצתי" יודע על מה מדבר. הגבר הזה נטמע בהוויית הקבוצה, עד שהקהל מבחין בו רק לעתים רחוקות. מבצע את החסימות העקשניות (גגות) על באניסטר; מכניס כדורים מתחת לסל, הישר לידיים הדייקניות של מרסר; קולט כדורים מקצה המיגרש ועד קצהו, כדי להעבירם הלאה מפרישמן למרסר. הוא היפה והגבוה, לא רואים אותו. איש הקלעים. סוס עבודה שיודע את המסלול האחד אל המטרה, ניצחון. בדרך לשם משאיר את האגו שלו על הספסל. ניצחון, לפי ויליס, הוא נכס קבוצתי.

לא בכדי התהלכו עליו סיפורים. חלקם מזוויעים, חלקם סתם מכפישים: שחלה במחלה איומה; שאין לו כלום, מתחזה, עצלן, משתמט, שקרן, מיסכן, מנוצל, פראייר. בני אדם, אולי ישראלים במיוחד, מתקשים להבין תופעה אנושית דוגמת ויליס, שאינו טורח על יחסי ציבור. העניינות שלו, השתיקה היודעת לבלוע גאווה, המבט המבחין בפרטים, גם בחולשות של אחרים, בלי לעשות מהם סחורה למיקוח, הם מרכיבי שפה זרה כמעט. הבעיות שלו עם הנהלת הפועל בסיבובים השונים בהם היה שחקן הקבוצה, הותירו בקהל רשמים, שקשה למחות אותם.

עד היום שואלים אותו: "איך הגב?" הפציעה בגב ארכה פחות מחצי עונה לפני חמש שנים. והיא חלפה, הוא אומר. "אני עונה: פיין, תודה. אנשים זוכרים את זה כי הפועל עשו מזה עניין גדול, אבל כבר חמש שנים אין לי שום בעיית גב". לא מעט מפני שמטפל בעצמו. רצינות העבודה שלו כוללת חצי שעת חבישה וחימום לפני כל אימון. אם האימון מתחיל בשש, ויליס יהיה שם ראשון, לבדו בחדר ההלבשה, כבר בחמש ועשרים.

מגבת על הצואר

משה ויינקרנץ, מאמנו כיום בהפועל ת"א, זוכר אותו תמיד עם מגבת על הצוואר. ויינקרנץ היה רואה אותו חטופות באוסישקין, כבואו לאמן שם את בית"ר ת"א, לפני חמש שנים. "ממש שנאתי אותו" מודה מוישל'ה. "אני לא יכול לשאת שחקנים שכל הזמן מתחמקים מעבודה בתירוץ של פציעה".

ויינקרנץ שמח היום להודות בטעות בשיפוט. "שיניתי דעתי על האיש ב־180 מעלות. ראיתיו בעבודה לראשונה בנבחרת ישראל, בצ'כיה. היום אני מעריץ שלו. לא השתנה. כנראה תמיד היה כזה. הדעה שלי השתנתה".

לא רצה להסתכן בהחלפת שחקן מהחמישיה, אפילו אם התעייף. אני חושב שטעה בניצולם, זו דעתי. הייתי חייב לשבת ולאכול בשקט את התפוח המר עד הסוף, אבל אף אחד לא יכול היה לחייבני לאכול עוד תפוח".

בעשר שנותיו בישראל נחת עתה בשלישית בהפועל ת"א. בכל תחנותיו האחרונות השאיר הנהלה אוהדת והערכה של מאמן ושחקנים. "נכס לקבוצה ולמאמן", אומר ויינקרנץ. "מורל

צביקה שרף, אומרים, העריך את ויליס תמיד והביאו לנבחרת, אך גם וויתר עליו בשל גילו, במונדובאסקט. הגיל, (34), הספסל של חולון שקירר את שריריו, חתמו על ויליס את פי הקבר ככדורסלן. אנשים לא הבינו איך ויינקרנץ מעז לקחת אותו.

גם ויינקרנץ, אולי בלי דעת, היה שבוי במידע מטעה שהנהלת הפועל הזרימה לעיתונות כדי לזכות במשפטים שויליס יזם נגדה. ויליס היה סבלני ואופטימי במהלך שנות המשפטים. הוא זכה. אחרי ארבע שנים אפילו קיבל את כל הכספים שהגיעו לו.

"בהתחלה, כשלא רצו לשלם לי, טענו אנשי הפועל בבית המשפט, שאני מביים את פציעתי. אחר כך, כששילמו לי בשיקים ללא כיסוי, טענו שהסתרתי מהם את הפציעה שלי". נדהמתי, הוא אומר, אבל לא מוכן לנקוב בשמות. לא מלכלך: "הנהלות מתחלפות. אני לא מאשים את הפועל. זה אירגון. אני מאשים אנשים, אבל גם להם איני נוטר טינה. החיים ממשיכים. נכון שאני לא יכול להסתכל בעיניים לאדם ההוא, שעדיין יושב בבית ברנר. אבל בכך זה מסתכם. לא מחפש אף אחד. אז אומרים עלי שאני פראייר. אני לא מוכן לוותר על העקרונות על פיהם חונכתי".

מתעקשים על עקרונות

חונך בבית אמריקני בניו־ארק, ניו־ג'רסי, ואחר־כך במאנוויל. אביו מומחה לשיפוץ חלקי מתכת במיכשור פשוט ומתוחכם. אימו, מורה סייעת. שניהם היום פנסיונרים, מתבוננים בארבעת הענקים שצמחו בביתם ומתעקשים לשמור על עקרונות. לא לפגוע בזולת. לא לנהוג אלימות, אפילו כך נוהגים כך. "חוש מידה", קורא לזה ויליס. "איש מאיתנו לא הסתבך מעולם עם החוק ולא עשה משהו נגד החברה. לימרו אותנו לנהוג באנשים כפי שהיינו רוצים שינהגו בנו". זה כלל שטוב לחיות על פיו?

"כן. אני מלמד את הבנות שלי (ניקול 6; שרי 4) לחיות כך. לפעמים זה קשה. לפעמים אתה פוגש כאן אנשים פחות מנומסים, פחות מחונכים, אבל זאת בדיוק ההזדמנות להפעיל את הכלל".

גוד גאי. במציאות הישראלית התנהגותו עלולה להיתפס כסכנונית. שנה שלמה, בעונה שעברה, ישב על הספסל של מולי קצורין בחולון וניסה לדבר אליו בהגיון. אחר כך הבין את קצורין. כשמסביב מתהלכות שמועות בנוגע לאומללות שכפה קצורין על ויליס, ויליס מסביר למה לא היתה לקצורין ברירה: "הוא קיבל לידיו אוסף כשרונות. היו לנו הפסדים בתחילת העונה והוא חשש למעמדו כמאמן.

לחיקוי. בעבודה הקשה והרצינית שלו. שחקן של אימונים". מוטי דנגברג, ממנהלי חולון מבקש למסור לו ד"ש חם, אם אראה אותו. "העריכנו אותו ואנחנו מעריכים אותו". אז למה ישב על הספסל כל השנה? "שיקולים מקצועיים. ההנהלה לא התערבה בשיקולי מאמן. אבל כולנו ידענו כל הזמן את ערכו". אז למה לא החתמתם אותו לעוד עונה? "רצה לנסוע בקיץ לארה"ב ולא יכולנו לתת לו תשובה לפני זה. ביקשנו שיחכה שבועיים־שלושה. רצה לנסוע עם חוזה".

תמיד שב לקבוצה שהביאה אותו לכאן מאותה ליגת קיץ בניו־ג'רסי. שבע מרורים באוסישקין, למה חזר לשם? יש הגיון נסול יכולת עלבון במעשיו. ויליס מעדיף להגיע לפינאלה של הקריירה שלו באחת מארבע הקבוצות הראשונות בלאומית. גאווה טיפשית אינה רשומה בתכונותיו. על המגרש, כשהשופט פוסק לו פאול מוטעה לדעתו, לא יורק "שיט" לעבר המשרוקית, כמנהג אמריקנים אחרים. "דאם, דאם, דאם!" מכה באגרוף על ירכו, פניו מכורכמים, ראשו מושפל, כילד שכועס על עצמו. "כשאני טוב על המגרש, אני אף פעם לא טוב מספיק בעיני עצמי. תמיד יכול להיות טוב יותר".

הישראלים מתבוננים ברצינות הישרה שלו ומחפשים בה את הרשע והארסיות. אין. גוד גאי. בסוף הראיון עומד על כך שארשום את הקרדיטים החשובים לו. לויינקרנץ, מאמן פתוח. לעמוס פרישמן שלא זוכה לכותרות ובחוסר צדק. לחברים שלו, מייק לארני ולבן מרסר. לקבוצה כולה, שהיא חברית ומאוגדת על מטרה משותפת, ניצחון. "מה שטוב בקבוצה שלנו, שאין בה אגויים מנופחים".

הפגישה בחוף שרתון

שמואל יעקובסון, מאמן הפועל ת"א ב־77', עמד ראשון על כישוריו המקצועיים והביאו, למלון "רמדה". זה היה אחרי שלא התקבל לנ.ב.א., אחרי ששיחק עונה בספרד. בארץ ציפו לו חברים שסייעו בקליטה, סטיב שלכטר, אולסי פרי. אבל ויליס לא התקשה מעולם בהסתגלות. לבד מהעברית, הנשמעת בפיו כאילו היתה מסלול משוכות, התמקם בקלות ברחוב הישראלי. בחוף שרתון פגש באותו קיץ 77' את אורלי, בת צפון תל־אביב. היא הביאה אותו הביתה, ל"הורים נפלאים. יודעים 15 שפות". אחרי שנה, נישאו.

בעיות תקשורת לא היו לו. מי שסבור שדרכו כאן היתה רצופת קשיים עד העונה האחרונה, נופל קורבן לאותו אוסף עובדות עיתונאיות, לא תמיד מדוייקות. "לא בוכה על כתף של אף אחד. גם לא נפתח לפני כל אחד. בטח שלא מוצלח בכל הנוגע לרחמים עצמיים. אין לי מושג איך התגבשה הדיעה הזאת עלי". היו לו עונות מהנות כבר לפני שנים? – לא הרבה, אבל היו. ב־79־80', כשפראנק קוסטלו הגיע להפועל ת"א. ויליס אוהב להזכר באותה עונה. "היתה הנהלה טובה, חדשה. היתה קבוצה טובה. עשינו עבודה טובה". בעונה השניה שלו בהפועל חיפה, הביאו מאמן אמריקני, שחקן חיזוק אמריקני ומתאזרח. היו שם בארי לייבוביץ', חיים זלוטיקמן, קלפטריק וולס. "צירוף טוב. שיחקנו טוב. מקבוצה שהמטרה שלה להשרד בלאומית, הגענו למקום הרביעי בליגה".

ויליס מניח לחלומות להתגשם באורח עצמאי, בדיוק עד לנקודה בה נוטל גורלו לידיו. אז לא צועק על אף אחד, לא מנבל את הפה. "יכולתי לעשות בלגן לקצורין. לא עשיתי. אבל לא רציתי לבזבז שארית הקריירה שלי". כשהגיע לחתימת החוזה עם הפועל ת"א, אמר לו ויינקרנץ: "לא מבטיח לך כלום. תהיה אצלי שחקן מחליף". ויליס קיבל על עצמו, בתקווה שהדברים ישתנו על המגרש.

שחקן חכם

המגרש, מיתחם נפלא להשתנויות, קלט אותו באוסישקין גם לארבעים דקות רצופות מחשבה: "גם כשעייף, אני חושב". זה יתרונו. אינטליגנציה. "שחקן חכם", אומרים מכריו. גם ויליס יודע להטביע, אבל רק כשצריך. במקרים אחרים יעדיף לסייע לראנקינג של רובינזון. כשצריך, כשהכדור בידי ויליס וכל השאר חסומים, ויליס חומק בכפיפה אל מתחת לסל, מניף כדור למרסר ובעוד יריביו פונים ללבן, ויליס כבר חומק לסל ושם כדור. עכשיו הוא יכול לפרוש.

כבר שולח תקצירי תולדות חייו לחברות אמריקניות המוכרות מוצרים בישראל. אולי יהיה סוכן מכירות שלהן, אולי ימשיך עוד עונה ככדורסל. אבל הפרישה כבר נושקת לפיתחו. מקביל פניה. "רוצה לפרוש בתנאים שלי. אני אגיד לעצמי מתי לפרוש, רגע לפני שיגידו לי. זו בעיה של כדורסלנים, שמוכנים לשחק כל עוד משלמים להם. לי יש יותר מדי גאווה מקצועית. מוטב לפרוש לפני שהאחרים ידעו שאני לא מסוגל לעשות עוד מה שהייתי מסוגל לעשות לפני עשר שנים".

ג'ון ויליס עם רעייתו אורלי והבנות ניקול ושרי. "איש עקרונות ומוסר". (צילם: עדי אבישי).

נבחרת הכדורעף יצאה אתמול למסע של שבעה משחקים ב„ארצו של הדוד סם", כיום אלופת העולם, ורואה בכך אתגר חשוב שעשוי לקבוע אולי את עתידו של הענף בישראל ■ מי בנבחרת ובמה ייחודה?

לארה"ב בתקווה

שמאי גלזור מנחית כדור מהיר במרכז הרשת, באימון נבחרת הכדורעף – לפני שהחסימה של רפי רולניק, אליעזר כגן ויעקב הרשקו מספיקה לפעול. מאחורי החסימה ממתינים לכדור: גיל פישל ואורן שר. ירון טרייבנד וצחי אלבס מחפים על מנחית. (צילמה: נאווה שמש)

אבי פלד

נבחרת הכדורעף עומדת בפיתחו של עידן חדש: לראשונה בהיסטוריה מצויים בסגל שחקנים שהגובה הממוצע שלהם מעל 190 ס"מ. בנבחרות קודמות, שחקן בגובה זה נחשב חריג, היה אטרקציה. יונתן עצמון, דוד כפרי, אהוד דקל, אבישי קרפובסקי ואביטל זלינגר הנמוכים היו כוכבי הנבחרת. מאיר כץ, כיום מאמן הנבחרת, בן 41, 193 ס"מ היה בולט וכודר בגובהו.

אתמול יצאה הנבחרת לסדרה של שבעה משחקים נגד מיכללות, מהטובות בארה"ב, מולדת הכדורעף. האמריקנים זכו השנה באליפות העולם, לאחר שגברו על כל יריביהם, לרכות בריה"מ. לסיור בארה"ב יהיו בוודאי השלכות רבות על עתיד הכדורעף בישראל ויעלה בלי ספק את רמתו. זו הפעם הראשונה שמ־12 השחקנים המצויים בסגל, רק שלושה הם מתחת ל־190 ס"מ.

בני 21 עם 60 משחקים

לא רק הנתונים הפיסיים מעודדים. מבט על גיל השחקנים מגלה כי יש לנו כיום נבחרת צעירה מאד. לאליעזר כגן ויעקב הרשקו בני ה־28־29 יש עוד כמה שנים טובות לתת לנבחרת והם המבוגרים ביותר. שמאי גלזור, גיל פישל, אורי חבר ורז כורר נחשבים וותיקים ובסך הכל הם בני 24־25. אורן שר, רפי רולניק ואמיר אקרמן, רק בני 21, דור ההמשך – אך מאחוריהם נסיון של 60 משחקים בינלאומיים.

מאיר כץ: „אם נצליח להעלות את ממוצע הגובה ל־195 ס"מ ואם יהיו לנו שחקנים שגובהם שני מטר, אזי יהיה לנו סיכוי לתפוס מקום טוב בטורנירים במערב־אירופה. אם לא נצליח בטורנירים, הרי שמקומנו באירופה יהיה בתחתית הסולם. ההבדל בין מערב אירופה למזרחה אינו ברור, מטושטש. נבחרות משני הגושים מציגות אותה רמת משחק גבוהה.

בזמני היינו בצמרת המערב אירופית והתמודדנו בכוחות שקולים עם נבחרות כמו איטליה וצרפת, שהיום הן בצמרת האירופית. בינתיים התחולל מהפך בעולם הכדורעף. הוא נעשה מקצועני, השחקנים מתאמנים 4 שעות בכל יום ואילו אצלנו, מתאמנים עדיין 3–4 פעמים בשבוע כששחקני הנבחרת משלימים את המיכסה במחנות אימונים.

„אנו נמצאים כיום על פרשת דרכים, בנקודת מעבר", אומר מאיר כץ. „אם לא נגביר את מספר האימונים, נדרוך במקום. במלים אחרות – זו תהיה נסיגה. לכן אנו חייבים למצוא את הדרך הטובה, בתנאים המיוחדים שלנו, כדי להגיע לרמה בינונית באירופה".

גם המאמן כץ אינו מתעלם מהגיל הצעיר של השחקנים אך צופה להם עתיד וורוד. בעיקר הוא מציין את דני פרידמן („עדיין לא הגיע למחצית היכולת שלו"), ארז שכטר („התקדם מאד תוך עבודה קשה באימונים"). ואמיר אקרמן („יש לו עוד הרבה לשפר").

המטרה: עדיין אירופה

עוד אמר כץ: „מהנסיעה לארה"ב נלמד, מקצועית. ננסה לתת הזדמנות לכמה שחקנים ונבחן הרכבים שונים. המטרה העכשווית שלנו היא להשתלב במקומות 1–6 בטורניר האביב ואם כך יהיה, הרי שהעבודה הרבה וההכנה היסודית יצדיקו את עצמם".

קשה שלא להיסחף באופטימיות שמפזר המאמן ולמראה שחקניו באימון הרציני שקדם ליציאה לארה"ב. בעוד כץ היה בישיבה עם הוועדה המקצועית ניהל את האימון עוזרו, גיורא הלפרין. השחקנים השקיעו מאמץ גדול, נלחמו על כל כדור, לא וויתרו, עודדו זה את זה. האוירה והמוראל היו גבוהים מאד.

אליעזר כגן, שחזר אחרי שנה כמקצוען באיטליה: „אחר השיקולים להחלטתי לחזור לישראל, היתה שנת הפעילות הענפה הצפויה לנבחרת. הנסיעה לארה"ב מחייבת אותנו להכנה רצינית, כי עיני יהודי ארה"ב שמימנו את המסע, יהיו נשואות אלינו. זכייתה של ארה"ב באליפות העולם, היא אתגר גם עבורנו, שכן אנו חייבים להתמודד בצורה נאותה עם היכולת האמריקנית".

קפטן הנבחרת יעקב הרשקו מייחס חשיבות מקצועית למסע: „במולדת הכדורעף נתמודד מול סגנון אמריקני שהוא מהטובים בעולם ואיננו מאופיין באירופה. זו הזדמנות לחקות את היכולת שלהם ולהביאה לישראל. אני מקווה שנצליח במשימה זו".

„צוציק" של 2 מטר

לדני פרידמן, ה„בנימין" שבחבורה וגם הגבוה ביותר (200 ס"מ) זו נסיעת בכורה עם הבוגרים: „עבורי זה כבוד גדול להימנות על הסגל. אבקש להוכיח למאמן שהאשראי שניתן לי מוצדק, למרות שאני רק שחקן בליגה הארצית. כשחקן צעיר אני מרגיש שנקלטתי היטב. הוותיקים כגן והרשקו מעודדים אותי ועוזרים בצעדי הראשונים".

ארבעה מחברי הסגל שנוספו ערב המסע הם: אלדד לחוביץ (20) מעין המפרץ, יורם בן־חמו (18) וירון טרייבנד (17) מקרית אתא וצחי אלבז (18) מכת"ים. המאמן כץ צופה להם עתיד. בליגה הם מפגינים יכולת גבוהה ומוליכים קבוצותיהם להשגים. הם ימתינו להזדמנות הגדולה שלהם – וזו עוד תבוא.

כל מי שהכדורעף יקר לו מצפה שהמסע לארה"ב יוכתר בהצלחה ויצעיד את הענף קדימה. ■

משה לדר

מכתבים למערכת

טוב שיש שבועות כאלה של פגרה, של מכבי תל־אביב ששיחקה אמש באורטז, של הפועל חולון וגליל־עליון שהופיעו בטורנירים בהולנד ושל הנבחרת הלאומית, במדי הצעירה, שביקרה בשוודיה. טוב שיש גם פינה ופנאי למה שאנחנו מכנים „מכתבי קוראים". יותר נכון לומר הירהורים והשגות של קוראים, שלא תמיד באים לידי ביטוי במדור המיוחד למכתבי המערכת.

יש קוראים המגיבים ביום שבו מתפרסמת כתבה. חלקם מלטפנים למערכת ומבקשים לשוחח עם בעל הטור; אחרים מעדיפים לבוא למשרד ולשים את הכל על השולחן.

אחד הקוראים התקשר אלי לפני שבועיים, שעה קלה אחרי שרשימתי „הרהורי פגרה" ראתה אור בעמוד זה. הוא העדיף ששמו לא יפורסם, לכן גם לא פנה למערכת בכתב. הסכמתי לשוחח אתו, בטלפון, כיוון שמצאתי הגיון רב בדבריו. ביקשתי רק רשותו להשתמש בדברים שהעלה, אם וכאשר יזדמן לי להעלותם על הכתב. הבחור הסכים.

ברשימה „הרהורי פגרה" כתבתי על הצורך למצוא שיטה חלופית לשלב הגמר־סל, שיטה שתעניק תמריצים לקבוצות שגילו רצינות במהלך העונה הרגילה. על כך אומר לי אותו בחור:

...„אתה לא מבין שאנשי הפועל לא יסכימו לכך בשום פנים ואופן. שהרי לפי הצעתך אם תעלה מכבי ת"א לשלב הגמר־סל עם מלוא הנקודות (דהיינו הנקודות שצברה מהמשחקים עם 7 הקבוצות שעלו לשלב האחרון) תהיה מכבי אלופה עוד לפני שנשמעה השריקה הראשונה בשלב הגמר־סל"...

המשכתי להאזין לדבריו בקשב רב. כשעצר לרגע בשטף דיבורו קפצתי פנימה והעמדתי דברים על דיוקם.

א. לא הצעתי שהקבוצות יעלו לבית הגמר עם הנקודות שצברו במהלך העונה – אם כי בהירהור נוסף אני חושב שזה רעיון לגמרי לא רע.

ב. לא אמרתי שיש צורך בשלב־גמר של 8 קבוצות. 8 קבוצות בשיטת ליגה, פירושו של דבר עוד 14 משחקים בנוסף לעונה הרגילה שבתכניתה כבר 22. זהו בלי ספק עומס רב, לא כל כך על קבוצות שממילא אין להן מה לעשות אלא לשחק בליגה, כמו על קבוצות המופיעות בגביעי אירופה השונים.

ג. לא העליתי כלל על דל שפתי את ההנחה שדווקא אנשי הפועל הם הם שיטרפדו כל הצעה טובה, אם וכאשר זו תועלה. אין כדורסל בישראל בלי אנשי הפועל ולא לכך התכוונתי כאשר העליתי את הצורך לחולל שינויים בשיטת המשחקים.

למעשה לא חידש לי הבחור מאומה, אם ניכר עליו שהוא בקי ו„שוחה" היטב בחומר. לפני שסיים והודה לי הזמן שכביכול „גזל" ממני, העלה הצעה: „למה שאתם, אנשי הכדורסל, לא תיפגשו לשיחה עם היו"ר החדש של האיגוד. יורם אוברקוביץ' ידוע כאיש חזק היודע לקבל החלטות. הוא יונק את כוחו מאנשי חברת החשמל ובוודאי יוכל לתמרן גם עם חבריו באיגוד הכדורסל".

אישית אין לי מה לשוחח בנושא זה עם יורם אוברקוביץ'. אך יש להניח שהיו"ר החדש לא יהיה אדיש להצעה שבאה לאו דווקא מבין כתלי איגוד הכדורסל. ■

עובדים על מיקי

בהתקרב שנת הלימודים למחצית הדרך, אני מוצף במכתבי תלמידים ובהם בקשות לסיוע בנושאים שונים לצורך עבודות־גמר. בשנים האחרונות קיבל נושא הספורט תאוצה גבוהה בין תלמידי בתי־הספר העל־יסודיים ויש לציין שמורי התלמידים נענים להם ומקדמים בברכה נושאי ספורט, הבאים על חשבון אחד המקצועות הרגילים בתכנית הלימודים, שעד לפני 5־10 שנים חשבנו שאי־אפשר בלעדיו.

הבקשות רבות ומגוונות מאוד. החל מתולדות החינוך הגופני בארץ־ישראל דרך המכביות, תולדות הכדורסל והכדורגל בארץ־ישראל, עבודה מיוחדת על התנהגותו של הספורטאי הישראלי, וכלה בדמויות ספורטיביות יוצאות דופן. הכל על פי מידת הפופולאריות של הספורטאי.

אני זוכר שהיו שנים שבהן דיקלמתי לפני תלמידים הכל מכל וכל על טל ברודי. פשוט למדתי אותו בעל־פה, עד כי חשבתי להדפיס עותקים ולהפיצם בין התלמידים. ואמנם – תלמידה אחת מתל־אביב צילמה עותקים רבים של עבודתה, כך שלבאים אחריה היה כמובן קל יותר...

מדי ארבע שנים מופיעים כמה תלמידים ובפיהם בקשה להכין עבודת־גמר בנושא המכביות. אשתקד היה תלמיד מאחד מישובי הצפון שביקש – וקיבל – חומר על כינוס הפועל ותולדות ההתאגדות בארץ.

אחד הפופולאריים ביותר השנה ואולי המבוקש הראשי לעבודות־גמר הוא הכדורסלן מיקי ברקוביץ'. תלמידה מראשון־לציון פנתה אלי השבוע ב„אס.או.אס". מרגש. היא חייבת להגיש עבודתה בתוך זמן קצר. מתוכן מכתבה ניכרת ההתרגשות שבנושא. היא חוששת שמיקי יראה בה „עוד נודניקית" או „עוד מעריצה בגיל הטיפש־עשרה שרוצה להציק לו". היא מבקשת תיווכי בעניין. „מיקי מכיר אותך ולך הוא בטח לא יסרב"...

נערתי החמודה: מיקי לא יסרב גם לך, אלא שהכל חייב להיעשות במסגרת הזמן העומד לרשותו. מיקי אינו רק ספורטאי עסוק. הוא איש עסקים וזמנו לא תמיד בידו להתפנות לפגישות מעין אלו. בכל זאת, אני סמוך ובטוח שמיקי לא ידחה את פנייתך על הסף. ככלות הכל הוא יונק כוחו מן הקהל העצום שליווה ועדיין מלווה אותו בכל השנים הארוכות שבהן הוא מופיע באולמות הכדורסל.

לו אני מיקי – הייתי רואה כבוד בעובדה שמישהו עושה עלי עבודת־גמר. אני מאחל לך הצלחתי נערתי החביבה. אל תשכחי לשלוח אלי עותק מעבודתך. ■

מייקלדיי. בינתיים עושים כסף.

ריצ'ארדסון, לא רציני.

לא. אל תטעו בכותרת. שוגר ריי ריצ'ארדסון הוא בחור רציני מאוד. כל כך רציני עד שלא רצה לסבסד מחשבון הבנק הפרטי שלו בניו־יורק את האגו־טריפ המשותף לאברהם חמו ולהפועל רמת־גן. רציני עד כדי כך שראה כי בתקופת ההקפאה שלו יוכל לגרוף עוד כמה דולארים, הפעם על חשבונה של אליצור נתניה. מסקנה: שוגר ריי בחור רציני. כל האחרים – לא כל כך.

אחרי שהפועל רמת־גן נכשלה בנסיונה להכשיר את שוגר ריי להופעה בארץ, ולו לתקופה קצרה, נותר הכדורסלן האמריקני חשוף להצעות מפתות מצד קבוצות אחרות. כל אחת מנסה להיבנות על חשבונו – ואילו הוא עושה כסף מכל הרעש והמהומה סביבו.

אולי הוא מרגיש טוב בארץ, בחברת ה־Brothers, ואולי אין לו באמת מה לעשות בניו־יורק. מה שברור הוא שהבחור תפס כאן אמריקה. מכרכרים סביבו, כותבים בעתונים, מראיינים ברדיו ומה לא. שיהיה לו לבריאות.

עכשיו אומרים שראשי אליצור נתניה ינסו להעניק לו הכשר, שבעזרת השם אולי גם יתבצע. מעניין מה יאמר על כך חבר־כנסת דוד דנינו. הוא נגד שחורים. והשחור הזה – הריהו שחור משחור. שמו נקשר בסמים רחמנא ליצלן.

בסך הכל, אם נחשוב על זה, שוהה במתיצרתנו אחד השחקנים היותר מפורסמים ב־N.B.A ולא עשינו עימו שום דבר, פרט לרעש.

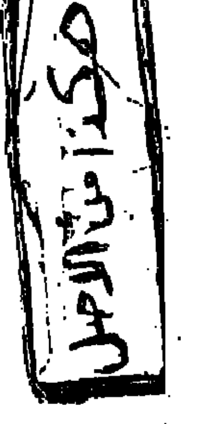
חבל שאיש לא צפה מראש את העתיד להתרחש. חבל שאיש אינו יודע שפיב"א לא תלך ראש בראש עם איגוד הכדורסל המקצועני בארה"ב.

חבל. ■

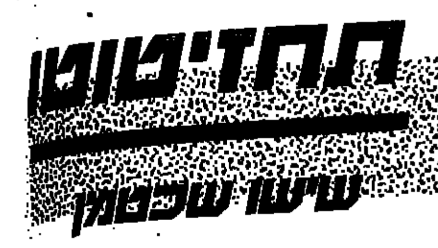
עשית טוטו היום?

שישו שבטמן

גביע קטן – פרסים גדולים

המחזור הקרוב של הטוטו, הוא קוקטייל של משחקי גביע הטוטו בליגה הלאומית ומשחקי הליגה הארצית. למרות שגביע הטוטו עדיין לא „תפש" אצלנו, כמו למשל משחקי „גביע החלב" באנגליה, הרי למהמרי הטוטו בשלושה המחזורים שהיו עד כה, הוא היה חגיגה אמיתית (לפחות למי שזכה בפרס הראשון...). במחזור הראשון זכו שני מנחשים ב־150 אלף ש"ח כ"א. במחזור השני נטל משתתף אחד 300 אלף ש"ח ובמחזור השלישי זכה תושב נתניה ב־450 אלף ש"ח.

גם שאר הפרסים היו משמעותיים. הסיבה למיעוט הזוכים – ולזכיות הגדולות – היא ריבוי ההפתעות. הקבוצות מנצלות את המשחקים למנוחה מהמירוץ לליגה, משנות הרכבים וכודקות שחקנים חדשים. כדאי לכן לשחק על הפתעות.

ומשהו על הליגה הארצית: זוהי ליגה שהמתח השורר בה השנה יימשך מן הסתם עד למחזור האחרון של העונה. על שש האחרונות בטבלה מרחפת סכנת הירידה לליגה א' ורק אחת תיזכה לעלות ללאומית. מבחינת הטוטו בולט מיעוט נצחונות החוץ. ב־7 מ־17 מחזורי הטוטו, בהם שובצו ששה משחקי ארצית, לא היה אף 2. בששה היה 2 אחד בלבד. עקב המאבק החריף המתנהל בליגה זאת, לביתיות משמעות מכרעת.

המסקנה: צריך לדעת היכן לשים 2 ומי שיודע זאת – מרויח.

תחזית למחזור 19

1. בני יהודה – הפועל ת"א. הצעירים נגד הותיקים. אי אפשר לשחק עם הזהובים במגרשם מבלי לקחת בחשבון תיקו. האלופה אינה משכנעת לכן 1,x.

2. נתניה – הפועל פ"ת. שלושה השבועות האחרונים בליגה הוכיחו שפ"ת היא עדיין לא... בית"ר ירושלים. נתניה מתחילה לשחק כמו שיודעת. 1 ו־2 כי המשחק יהיה מאד פתוח.

3. כפר־סבא – מכבי חיפה. קוראי מדור זה וודאי ניחשו שלדעתנו מכבי חיפה היא קבוצה גדולה ואנחנו מנסים לתפוש את השבוע שבו תצא מהמשבר ותבקיע בצרורות. 2.

4. בית"ר נתניה – שמשון. כשביל מה אנחנו צריכים את זה? – שואלים בנתניה. שמשון הגיעה לגמר בשנה שעברה וכמעט זכתה בתואר הראשון שלה. השנה היא מנסה להתקדם עוד שלב ובית"ר נתניה לא תפריע לה. 2.

5. מכבי פ"ת – מכבי ת"א. המשחק הקשה לניחוש השבוע. ת"א בניהול גרוע ובמורל ירוד. פ"ת פיתחה לעצמה משחק הגנתי כדי שלא להפסיד. כל תוצאה אפשרית.

6. בית"ר ת"א – מכבי יבנה. עוד משחק של משולש. יבנה התאוששה ממשברי תחילת העונה ומשחקת עתה היטב. בית"ר התרחקה מהמקום הראשון בו החזיקה. מי שמשחק סוליסט שיכתוב x.

7. באר־שבע – בית"ר י־ם. מישהו יכול השנה לנצח פעמיים את בית"ר? – לא נראה לי. מישהו מאמין שבית"ר תפסיד בגביע הטוטו פעמיים ברציפות? – לא נראה לי. מישהו שם בטוטו 1? – לא אנחנו. x,2.

8. לוד – מכבי יפו. 1. ראה בית"ר נתניה. צביק'ה רוזן מאמין שלוד תיזכה בתואר. אולי.

9. עכו – נהריה. ה„דרבי" הכי צפוני בטוטו וכמו בכל דרבי, למרות עריפות העכואים, נרשום משולש.

10. הפועל חיפה – טבריה. חיפה מצינה את העקשנות והלחימה שאפיינו אותה מתחילת העונה, ביחד עם כדורגל טוב. 1 ואולי תיקו (גשם?).

11. הפועל י־ם – מכבי שעריים. לאחר הפסדה בגביע הטוטו תמשיך ירושלים להראות שיש בעיר זו לא רק קבוצה אחת. 1,x.

12. עמידר – צפריירים. קשה מאד. עמידר טיפסה ממעמקי התחתית למקום בו היא יכולה לחשוב על כיוונים אחרים. חולון קבוצה טובה וגם היא לא תוותר. משולש.

13. הכח – הפועל חדרה. אשתקד ניצחה חדרה 2–0. השבת יסתיים המשחק הזה בתיקו.

14. בית"ר רמלה – הפועל ר"ג. (0–0 בשנה שעברה). רמלה במגרשה היא קבוצה שקשה מאד לנצחה. ר"ג משחקת גרוע כבר זמן רב. אין רואים סימן לשינוי. 1.

גביע הטוטו, לאומית

בית א

1. בני־יהודה	3	4–6	7
2. מכבי נתניה	3	3–4	6
3. הפועל ת"א	3	3–2	2
4. הפועל פ"ת	3	5–3	1

בית ב

1. הפועל כפ"ס	3	4–9	6
2. שמשון ת"א	3	3–6	6
3. מכבי חיפה	3	5–4	6
4. בית"ר נתניה	3	12–5	0

בית ג

1. מכבי יבנה	3	3–6	7
2. מכבי ת"א	3	4–5	4
3. בית"ר ת"א	3	2–2	3
4. מכבי פ"ת	3	4–0	1

בית ד

1. מכבי יפו	3	2–5	7
2. הפועל לוד	3	4–5	6
3. בית"ר י־ם	3	5–4	3
4. הפועל ב"ש	3	6–3	1

הצעות השבוע

שיטות מלאות

	סולידי	הפתעות	הגיוני	לעשידים
1	1	x	x	1, x, 2
2	1	2	1, x	1
3	x	1	1, 2	1, x, 2
4	1, 2	2	x, 2	2
5	x	x, 2	x	2
6	1, 2	1, 2	1, x	2
7	1	x, 2	1	1, x, 2
8	1	1	x	1
9	x	1, x	1, x	1, x
10	1, 2	1, 2	1	1
11	x	2	1, 2	1, 2
12	1, x	1, x	1, x	1, x
13	x	x	1, 2	1, 2
14	x	2	1	1
שלושות	/	/	/	3
כפולים	4	6	8	4
טורים	16	64	256	432

שיטה מצומצמת

	מלא	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x
2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2
3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
4	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
5	1, x, 2	2	x	1	2	x	1	2	x	1
6	1, x, 2	x	1	2	1	2	x	2	x	1
7	x, 2	x, 2	x, 2	x, 2	x, 2	x, 2	x, 2	x, 2	x, 2	x, 2
8	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
9	1, x, 2	1	2	x	1	1	2	2	x	1
10	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x
11	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x	1, x
12	1, x, 2	2	2	2	x	x	x	1	x	x
13	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
14	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

שלושות 4
כפולים 5
טורים מלא 2592
טורים בשיטה המצומצמת [illegible]

דור העתיד

...ועכשיו: אליפויות הפועל ומכבי

פגרת הליגה מנוצלת עתה לאליפויות המרכזים ■ אליפות מכבי החלה במוצ"ש; אליפות הפועל תחל בשבת הקרובה ■ הקבוצות מנצלות אירועים אלו לריענון ולשיפוצים

צבי גלפרין

פגרת הליגה מנוצלת לאליפויות של הפועל ומכבי. אליפות הפועל תחל השבת ב־15 אולמות בהשתתפות 55 קבוצות. הגמר ייערך בגבת ב־6 בפברואר. אליפות מכבי החלה בסוף השבוע שעבר, בעשרה בתים בהשתתפות כ־40 קבוצות. הגמר יתקיים ב־7 בפברואר.

בירושלים נערך טורניר חנוכה בהשתתפות הפועל ירושלים, מכבי הדר ראשל"צ והפועל ברוש חולון. בסיום זכתה הקבוצה מחולון כשניצחה בגמר את הדר ראשל"צ 42-50.

התוצאות האחרונות ממשחקי הליגה, כפי שנתקבלו מאיגוד הכדורסל:

מחוז גליל עליון

הגושרים – שדה נחמיה/גונן 29-28, מטולה – כפר גלעדי 0-2 (טכני), נאות מרדכי – שדה נחמיה/גונן 37-25, נאות מרדכי – קרית שמונה 45-24.

מחוז עמק הירדן

דגניה ב' – אשדות יעקב 36-44, נוה אור/חמדיה – מכבי טבריה 0-2 (טכני; קודם רווח 52-56 לטבריה).

מחוז עמקים

הרי אפרים – בית"ר מגדל העמק 22-75, נצרת עלית – ויצ"ו נהלל 19-55, קרית טבעון – ויצ"ו נהלל 65-66, מרנין טבעון – נהלל 49-54, קרית טבעון – נהלל 36-41, נצרת עלית – קישון העמק 27-74.

מחוז חיפה

מכבי קרית ביאליק – אליצור קרית שמואל 35-47.

מחוז שומרון

בחן – ג'ת 4-59, מעגן מיכאל – בחן 38-50, גבעת חיים איחוד – גבעת עדה 42-45, מכבי יהודה חדרה – בית יצחק 24-48, גבעת חיים מאוחד – ג'ת 9-68, פרדס חנה – גבעת עדה 29-31.

מחוז פתח־תקוה

אליצור אגוז קרית אונו – גבעת השלושה 25-68, הפועל פ"ת – אלון גבעתיים 50-54, אריאל – הפועל פ"ת 0-2 (טכני), הפועל דקל רעננה – מרדיעים 58-59, מכבי ערן פ"ת – הפועל דקל רעננה 45-52, מכבי מרכז ת"א – הפועל פ"ת 55-56.

מחוז דן

אליצור גבעתיים – בית"ר ר"ג 40-73, מכבי ת"א רמת אביב – אליצור משה"ב ר"ג 24-62, מכבי ת"א רמת אביב – אליצור תפוח קרית אונו 8-46, מכבי פ"ת – הפועל ברוש גבעתיים 30-47, מכבי שלום ר"ג – ברוש גבעתיים 33-37, מכבי שלום ר"ג – מכבי ת"א 40-57, מכבי ת"א רמת אביב – מכבי ת"א 13-70.

מחוז ת"א

מכבי דרום ת"א – אליצור בת־ים 34-82, מכבי מרכז ר"ג – בית"ר אלי ת"א 52-62, מכבי רעננה – מכבי אשכול פ"ת 52-53, מכבי דרום ת"א – מכבי הוד השרון 29-70.

מחוז שפלה

אליצור נוה רמלה – מכבי רמת חן 45-60, בני יהודה ת"א – אורן חולון 36-37, חרמש גבעתיים – בני יהודה ת"א 46-68, מכבי צפון ת"א – הפועל ת"א 0-2 (טכני), מכבי צפון ת"א – מכבי רמת חן 36-46, מתנ"ס תל־כביר – מכבי רמת חן 47-67.

מחוז מרכז

מכבי דרום בת־ים – מ.ס. רמת אפעל 40-44.

מחוז שורק

אליצור יבנה – מכבי רימון ראשל"צ 38-69, נס ציונה – גבעת ברנר 20-74, הפועל ראשל"צ – נצר סירני 44-45, מכבי גדרה – הפועל ראשל"צ 28-37.

מחוז ירושלים

אליצור עוזיאל י־ם – אליצור ירושלים 22-44.

מחוז דרום

א.ס. אשקלון – אליצור אשקלון 45-78, אליצור נתיבות – אליצור אשקלון 38-48, אליצור נתיבות – הפועל שער הנגב 28-49, גת – אליצור עותה 39-50, הפועל זית שער הנגב – הפועל אשדוד 27-29.

מחוז הנגב

הפועל עומר – אליצור גוש קטיף 20-76, רביבים – אשכול 42-43, הפועל ב"ש – ערד 28-50, הפועל בניש משמר הנגב – בארי 17-47, הפועל צפון אשכול – הפועל חבל אילות 11-40. ■

אליצור בני־ברק. עומדים, מימין: שמואל גליקשטיין (רכז הסניף), ארז ביטון, מאיר אזרד, זיו לבקוביץ, צבי נפרסטק, מאיר אלבוים, אלפרד שעקוב, יאיר דניאל, מאור שטיינברייך (מאמן ומנהל). יושבים, מימין: ארז מדמון, שי שטרנברג, מוטי שטרוסברק, ניר גרזק, ארז שמוליאן, נועם וילקבליט, יאיר מיטלוס, קובי עמר. (צילום: פטו קולורון)

יש חיים חדשים ב"עמק המוות"

לפני 19 חודש זה היה אחד האסונות הכבדים ביותר בתולדות הכדורגל הבריטי: יציעיו הישנים של איצטדיון ברדפורד, היו למאכולת אש, כתוצאה מבדל סיגריה שהוטל על ערימת אשפה ישנה ■ 56 חובבי כדורגל שבאו לחגוג את עליית קבוצתם לליגה השניה, מצאו מותם בדליקה ■ עתה, משופץ וחדיש, ובעיקר בטיחותי, נחנך המיתקן הזה מחדש ■ חגיגה רווית עצב

אנדריו ווארשאו (א.פ.)

הם באו לשם באלפיהם – 15 אלף זקנים, נשים וטף – שחזרו לאיצטדיון הכדורגל שלהם אשר זכה עד כה לכינוי הגנאי: "עמק המוות". עתה הוא שוב כבעבר "וואלי פארייד", מגרשה של קבוצת ברדפורד האנגלית. כאן מצאו מותם לפני 19 חודש, 56 חובבי כדורגל שנשרפו בדליקה איומה. אחד האסונות הכבדים ביותר בתולדות הכדורגל הבריטי.

הפעם הם הריעו, מחאו כפיים ושרו בשמחה, לקבוצתם – והמסר היה ברור: "ברוכים השבים הביתה, לעמק התקווה". היציע המחודש של המיתקן הישן היה מלא מפה לפה חוגגים. וזה אמנם היה יום חג אמיתי, חג מהלך.

משחק כוכבים

בדליקה שפרצה שם ב־11 במאי 85', היה יציע העץ ישן למאכולת אש. האסון חייב הכנסת תיקונים בתקנות הבטיחות המחייבות מעתה כל מיתקן כדורגל באי הבריטי. יותר מ־2.5 מיליון ליש"ט השקיעו בחידוש פניו של האיצטדיון הזה. בטקס חנוכתו, לפני כמה ימים, נערך משחק ראווה בין הקבוצה המקומית לבין נבחרת כוכבים שבחר מנהל נבחרת אנגליה, בובי רובסון. דווקא המקומיים, המגובשים יותר והנלהבים לקהלם, ניצחו את הכוכבים 2-1. אבל מי שם לב למשחק – הכל התבשמו ממראהו של המיתקן ושקעו בזכרונות עצובים.

"זה היה היום השחור ביותר בתולדות ברדפורד", אמרו אז על האסון. באותו יום אומלל באו אוהדיה של הקבוצה לחגוג שם את עלייתה מהליגה השלישית לשניה – אבל במקום זאת הם ליוו למנוחות עולם את המעריצים שנשרפו בדליקה.

לצלילי תזמורת נשפנים ושמש חורף נעימה, כאשר באויר עוד עמד הצבע הטרי של היציע המחודש, אמרו רבים מן הנוכחים כי יש להם רגשות מעורבים, אבל הם חשים חובת נאמנות למועדונם זה, בצפון אנגליה ולכן באו לאירוע.

75 שנה אוהד

"אני עדיין עצוב מאד על אלו שחייהם אבדו ועודני נבוך בכל פעם שהטלויזיה מקרינה תמונות מאיזו דליקה", סיפר אחד האוהדים, תום ג'קסון, גימלאי בן 81. הוא מוכר בברדפורד כאוהד כדורגל נלהב מילדות ומי שליווה את הקבוצה בכל משחקיה, למעלה מ־75 שנה.

ג'קסון היה בין הנפגעים באותה דליקה, שנגרמה עקב בדל סיגריה. ראשו וידיו נכוו. הצלקות עדיין בולטות. "אני זוכר היטב את מה שהתרחש כאן: האש השתוללה מסביב, פרצה כמו דרך ניקבת־רוח". הוא ניצל רק משום שאחז במוט מתכת מתפתל, גמיש בקפיץ – וריחף־נחת בעזרתו הרחק ממרכז הדליקה. הוא ניכווה משום שמעילו משך אליו גיצים. למזלו היה שם כבאי אחד, שמיהר להסיר מעליו את המעיל הבוער. כך ניצלו חייו.

בעת שבא לאיצטדיון למשחק הפתיחה של היציע, חיפש שם את מצילו. "הלוואי [illegible] מי היו – אני רוצה להודות להם, איש איש באופן אישי", אמר.

היציע הישן עלה בלהבות תוך חמש דקות כמו קופסת גפרורים. בחדש יש 5000 מושבים מפלסטיק, חסיני אש ועוד אמצעי בטיחות רבים אחרים. גם דלתות ושערים רבים במיתקן, קיבלו טיפול כימי מיוחד כדי שלא יוכלו בעתיד להיסגר. עתה כבר אומרים בבריטניה, כי ה"וואלי־פארייד" (בתירגום חופשי: עמק המצעדים) – מודרני, מכוון, הוא אחד הבטוחים במיתקני הכדורגל הקטנים במדינה.

גאוות העיר

בין האורחים הרבים היה גם קווין קיגן, לשעבר פעמיים כדורגלן השנה של אירופה, כיום [illegible] לענייני כדורגל, חי לו את חייו כ"פנסיונר" באחוזה נופש לעשירים בספרד. לאירוע הזה, הגיע במיוחד. "זה היה יום מאד מרגש בשבילי", אמר קיגן, 35.

"הקבוצה והקהל של ברדפורד עשו משהו [illegible] כדי שהעיר תהיה גאה בו".

ארבעה משחקני ברדפורד שהיו באותה קבוצה ביום בו נשרף האיצטדיון – ומאז עזבו לקבוצות אחרות – שבו אף הם לשחק.

קדם למשחק טקס מיוחד, מרגש, שניהל הבישוף המקומי. הוא חשף פסל זכרון מברונזה המראה ארבעה שחקנים צעירים ואשה כורעת ברך [illegible] ומניחה פרחים. שופט, לורד, הכריז על פתיחת האיצטדיון. הוא עמד בראש ועדת חקירה שעבדה שמונה חודשים כדי לברר את סיבות הדליקה וקבעה את כללי הבטיחות, לבאות.

ערב ראש השנה האזרחית, חזרה קבוצת ברדפורד לקיים שוב את משחקי הליגה שלה בביתה. עד כה שנה ומחצה, היא ערכה אותם בשלושה איצטדיונים אחרים. אבל שמו של המועדון הזה ישאר כרוך מעתה לעולמי עד עם האסון הגדול – לא חשוב מה יעשה בעתיד, לאילו השגים יגיע... ■

אחרי ההצלחה המסחררת של
"שבט דב המערות"
ו"עמק הסוסים",
הופיע הספר השלישי בסדרה
"ציידי הממותות"
מאת ג'ין מ. אואל.

ספרית מעריב

תלוש הזמנה

תנאי רכישה בתשלומים:
הרוכש ספר אחד ישלם במזומן.
הרוכש שני ספרים ישלם בשני תשלומים, שווים ורצופים.
הרוכש שלושה ספרים ישלם בשלושה תשלומים, שווים ורצופים.

לכבוד ספרית מעריב
ת"ד 20208 תל אביב 61201
נא לשלוח אלי את הספר/ים
☐ שבט דוב־המערות (2 כר') המחיר –.33 ש"ח
☐ עמק הסוסים (2 כר') המחיר –.45 ש"ח
☐ ציידי הממותות (2 כר') המחיר –.45 ש"ח
מצ"ב ____ המחאות לפקודת "ספרית מעריב".
בסך כולל של ____________ ש"ח

שם______________
ת.ז.______________
כתובת______________
מיקוד______________
טלפון______________
תאריך__________ חתימה__________

דגל מכבי בולגריה בידי מר קיוסו, בטקס המרגש שהיה במוצ"ש בת"א. (צילם: צביקה ישראלי)

השם מכבי נמחק – בית"ר נשאר

לפני שלוש שנים, עזב החלוץ הירושלמי יוסי ממן, לארה"ב. במכבי יבנה – הקבוצה אליה הגיע מירושלים – הצטערו. היה ה"סקורר" ששעריו עשו היסטוריה במקום, העלו אותה ללאומית. מאז עזב את יבנה, מרשית ממן בליגה החצי מקצוענית בקליפורניה, קודם במדי מכבי לוס־אנג'לס וכיום בבית"ר לוס־אנג'לס. שש פעמים ברציפות (ליגות קייץ וחורף) היה "מלך השערים" בליגה. 12 שערים כבר הספיק לכבוש ב־8 משחקים העונה. קבוצתו מדורגת ראשונה.

ממן לא שוכח את ביתו בישראל. מדי שנה בא לביקור. עכשיו הוא פה בחברת סוזן, אמריקנית בלונדינית יפהפיה, חברתו החדשה והצמודה, אחר שהתגרש מאשתו.

שערות ראשי מרכז בית"ר ומכבי, וודאי יסמרו למקרא הסיפור שהביא ממן: תארו לעצמכם שמכבי ת"א תהפוך לבית"ר ת"א או שמכבי חיפה תהיה בית"ר חיפה. בארץ זה לא יכול להיות. בלוס־אנג'לס – כן. בעונה שעברה התאחדו מכבי ובית"ר לוס־אנג'לס. מכבי היו צריכים לשלם לשחקני מכבי; בית"ר לשחקניה. מכבי לא עמד בהסכם, השם מכבי נמחק. נשאר בית"ר ובה מופיעים שחקני מכבי, ביניהם ישראל חג'ג' ויהודה גרגיר.

אבל לא על הכדורגל לבדו יחיה ממן בארה"ב. הוא מצוי שם בעסקי תכשיטים, עובד קשה, לדבריו. בכרטיס הביקור שלו מופיע התואר נשיא. מי צריך יותר מזה?.

מאיר ריפמן

ממן וחברתו הצמודה סוזן, השבוע בת"א (צילמה: נאוה שמש)

כך הובא דגל מכבי מבולגריה

מכבי בולגריה בת 90. במוצ"ש התכנסו פעילי מכבי בבולגריה במלון הילטון בת"א, כדי להעלות זכרונות, ליהנות מהנוסטלגיה ולציין יובל ה־90 למכבי בולגריה – תנועה ספורטיבית שדגלה בציונות לכל אורך הדרך.

היו שם, אנשים שהזמן כבר נגע בהם אולי מבחינה פיסית, אבל לא רוחנית. הרב אברהם בכר היטיב להגדיר זאת: "אולי אנחנו לא צעירים בגוף, אבל בהחלט צעירים ברוח". והוא צדק.

מבין כל האירועים המרגשים אותו ערב, היה אחד שהזיל דמעות. הדגל של מכבי בולגריה. דגל בן 90 המסמל יותר מכל את ההישרדות של התנועה והאנשים, את כוח הרצון וההתמדה. האיש שהחזיק בערב זה את הדגל היה יוסי קיוסו. אביו ז"ל, הביא את הדגל לארץ.

"אבי היה יו"ר מכבי בולגריה, בתקופה שהנאצים עלו לשלטון. בשלב מסויים נאלצנו לברוח לתורכיה. היא נחשבה ארץ נייטראלית. לקחנו איתנו מעט מטלטלים. אבי לא היה מוכן להשאיר את הדגל בבולגריה. הוא טען שחייבים להביאו לארץ, כסמל. מה עשה?, עטף גופו בדגל ועליו הלביש את בגדיו. הדגל היה צמוד לגופו. וכך הדגל הזה קיים עד היום, כבר 90 שנה. קצת בלוי, הצבע הלבן קצת דהה, אבל הוא כאן. היום הוא נמצא במוזיאון מכבי בכפר המכביה. היה מי שאמר, ובצדק, שאם היו תופסים את אבי עם כסף, היו לוקחים לו את הרכוש אבל אם היו תופסים אותו עם הדגל, היו לוקחים את חייו".

אבי מורגנשטרן

אם לא באיסלמית – אז באזורית

מי שרוצה לשחק כדורגל בליגה כלשהי ומשום־מה לא הצליח להשתלב באחת מהקבוצות המסונפות להתאחדות לכדורגל ומטעמי דת גם איננו יכול להצטרף לליגה האיסלמית – יכול להצטרף לאחת משש הליגות האיזוריות בצפון: עמק־חפר, שער־העמקים, גליל מערבי, גליל עליון, עמקים ועמק־הירדן.

בכל ליגה כזו 12 קבוצות ובהן בני ההתיישבות העובדת. זו אינה מסגרת סגורה לקבוצות ממיגזרים אחרים. בליגת העמקים, למשל, שתי ערביות.

חוקת הליגות האזוריות זהה לחוקת ההתאחדות לכדורגל, פרט לסעיף אחד: החלפת שחקנים. מותר להחליף 5 שחקנים בכל קבוצה.

השופטים, רובם שופטי ההתאחדות לשעבר, מקבלים את דמי השיפוט שלהם מהמארחים שגם חייבים לדאוג "לשתיה קלה לקבוצה האורחת ולשופט", וכן "להכין שני כדורי משחק ומשרוקית". כך כתוב בתקנון.

בעונה האחרונה נפתחו גם ליגות נערים וילדים. עיתונים מקומיים מעניקים חסות, פירסום וגביעים, והעסק פורח. שמואל בר־תור, חבר ועדת הליגה האזורית, אומר שזה תחליף טוב למי שאיננו מעוניין באלימות הקיימת בליגות הנמוכות של ההתאחדות.

"ניסו לצרף אותנו לליגה ג', אבל לא הצטרפנו. אנחנו קיימים כבר שש שנים וכל העת יש פנייה מצד קבוצות ליגה ג' להצטרף אלינו. ההערכה שלי היא, שתוך שנה־שנתיים, נצטרך לקבל חסות של גוף כמו התנועה הקיבוצית, ולפתוח משרד בתל־אביב."

דוד לביא

האיש שלנו בכדוריד הרומני

מוני פרידמן (23) היה עד לפני שנתיים כדורידן הפועל קרית־אונו בליגה א'. בשנתיים האחרונות הוא מופיע בקבוצה זו רק בחמישה משחקים מדי עונה – כשהוא מגיע לישראל לחופשת מולדת, לרגל חג המולד וראש השנה האזרחית, מלימודי הרפואה שלו באוניברסיטת יאסי ברומניה.

פרידמן, בן לקרדיולוגית ולרנטגנולוג לומד ברומניה, בנוסף לרפואה גם... כדוריד. הוא משחק בקבוצת אוניברסיטת יאסי, המדורגת באמצע הטבלה בליגת האוניברסיטאות הרומנית, בראשה מדורגת פוליטכניקה. יש למוני מה ללמוד מהרומנים, הנחשבים לאשפי הכדוריד בעולם. הכדוריד בקרב הסטודנטים ברומניה הוא ברמה גבוהה. נבחרת הסטודנטים הרומנית זכתה הקיץ באליפות העולם לאוניברסיטאות.

מוני פרידמן: רפואה וכדוריד (צילם: ישראל מלובני)

פרידמן השוהה עתה בארץ, סיפר כי מי שזוכה להערכה רבה ברומניה הוא משה הרשקוביץ, כדורסלן מכבי ת"א עד לפני שנתיים, המככב במדי קבוצת האוניברסיטה של בוקארשט ונחשב אחד השחקנים הטובים ביותר בליגה זאת.

ברוריה ביגמן